ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5513 13/26 ՄԱՐՏ 1904 ՇԱԲԱԹ 8 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1322 ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5513

درعلیەدە غلطەدە « آرەولك » غزتەسی ادارەخانەسی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճը փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal ''ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դրշ
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարկէ փոստայի փոլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փոլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐ ՄԷՋ

Այն բազմաթիւ ծառայութիւններու երկար շարքին զորս տնտեսական եւ ընկերական աշխարհին կը մատուցանէ Թուրքիոյ մէջ, Օսմանեան Կայսերական Դրամատան լուսամիտ վարչութիւնը կ'աւելցնէ հատ մըն ալ ուրիշ ուղղակի պիտի օգտէ ամբողջ հասարակութիւնը, մանաւանդ այս վերջինոյն խոնարհ խաւերը։

Ինչպէս որ թերթիս ծանուցմանց բաժնին մէջ հրատարակուած պաշտօնական զեկուցումէ մը կը տեսնուի, յիշեալ Դրամատան Բերայի մասնաճիւղը ժողովուրդին ամենայետին դասակարգերուն մէջն ալ խնայողութիւն տարածելու եւ այդ ընկերական յառաջդիմութեան ստորոգ առաքինութեան ընձեռած բարիքները ապահովելու գովելի նպատակաւ, ամսական փոքր մասնավճարներու փոխարէն վաճառ կը հանէ կարգ մը արժեթուղթեր, ինչպէս Ռումէլիի երկաթուղեաց վիճակահանութիւն, Եգիպտական Քրէտի Ֆոնսիէ, եւայլն, եւայլն։

Բայց որպէս զի հասարակութիւնը ի վիճակի ըլլայ արժանեօք գնահատելու այն գերազանց բարիքը զոր պիտի վայելէ Օսմանեան Դրամատան այս հանրօգուտ ձեռնարկին շնորհիւ, պարտինք մի առ մի թուել այն տխուր պարագաները որոնց յիշատակը տակաւին խիստ թարմ է եւ որոնք խնայասիրական ձգտումներու չարագործման զեղծմանց պատմութեան մէջ նշանաւոր էջ մը բացին։

Ընթերցողները կը յիշեն անշուշտ Էրնէսթ Կլավանիի եւ ուրիշ յոյն դրամատան մը պարագան որոնք մասնակի վճարմամբ արժեթուղթեր ծախելու պատրուակաւ կլորիկ գումարներ շորթելով իրենց դուռները գոցեցին դիմող պանդուխտներուն երեսին, եւ խոյս տուին Պոլիսէն այնքան նենգամիտ արագութեամբ եւ խուճապով մը որքան իրենց շորթած դրամները աղքատիկ գրպաններէ իրենցին մէջ պարպելու համար միամիտ աճապարանք եւ եռանդ մը ցոյց տուած էին։

Այդ երկու խարդախ դրամատանց հասուցած չարիքը զգալի եղած էր մանաւանդ գաւառներու մէջ, ուր ժողովուրդին բարեկեցութեան մակարդակը աւելի ցած ըլլալով քան թէ մայրաքաղաքին մէջ, մասնակի վճարման պայմանաւ մատուցած վիճակահանութեան եւ այլ արժեթուղթեր բնականաբար աւելի հրապուրիչ հանգամանք մը եւ հետեւաբար յաճախորդներու առատ դասակարգ մը ունէին։ Գործուած խաբէութիւնը մանաւանդ գաւառներու զգալի ըլլալ տալու ընդհանուր պատճառին կցորդուած էր նաեւ սա պարագան թէ խաբեբայ դրամատան գաւառի այնքան խաբեբայ գործակալները իրենց հաշւոյն ալ խաբած էին հասարակութիւնը որ այս կերպով «գողը գողէն գողցաւ»ի ծանօթ առածին ճշմարտութիւնը անգամ մը եւս հաստատած էր իր կրկին վնասով։

Գալով գործուած խաբէութեանց, որոնց պսակաւորումը դրամատանց տէրերուն բաժանորդներէ գանձուած գումարները առնել ցնդելուն մէջ կը կայանայ, անոնց տեսակն ու որակը կը զանազանէր այն միամտութեան աստիճանին համեմատութեամբ որով օժտուած էր յաճախորդը։

Այսպէս երբ մասնակի վճարմամբ արժեթուղթ գնել փափաքող մը քիչ մը բանիմաց մարդու հովեր ունէր, վարպետորդի դրամատէրը անոր ցոյց կուտար արժեթուղթերու տրցակ մը, որուն մէջէն յաճախորդը հաճոյքը կ'ունենար ինք իր ձեռքով ընտրելու այն բաղդատոմսը ուրկէ կսպասէր իր բաղդը եւ որուն ենթադրական ստացման համար մէկ երկու տարի ամսական պիտի վճարէր... ապրեցնելու համար դրամատէրը։

Իսկ եթէ յաճախորդը խիստ միամիտ տեսակէն կամ դրամատան կեղծ կառուցուածքին ու պատիր շպարէն շլանալու եւ ապշելու տեսակէն էր, արժեթուղթ եւայլն ցոյց տալու ալ հարկ չէր մնար, քառակուսի փոքրիկ թուղթի մը վրայ կը բաւէր փոխագրուած արժեթուղթերու անունը եւ երեւակայական կամ ուրիշ հինգ տասը յաճախորդներու ծախուած արժեթուղթի մը թուանշանը գրել ու յանձնել՝ իբր վաւերաթուղթ... յաճախորդին ապշութեան կամ ամէն ամիս վճարելիք միամտութեան տուգանքին։

Գալով այն արժեթուղթերուն զորս յաճախորդներու ամսական վճարմանց շնորհիւ դրամատունը ձեռք ձգած էր, արկղին մէջ պահելով յաճախորդներէ նուազ միամիտները ձեռքէ չհանելու համար, վիճակահանութեան բաղդ մը պատահած պարագային կամ նոյն իսկ ինք իր բաղդը իր ձեռքով ապահովելու համար, խարդախ դրամատէրը շատ դիւրաւ կրնար իրագործել կամ ի վաճառ հանելով եւ կամ դրամական ո եւ է կարեւոր հաստատութենէ մը անոնք գրաւ տալով դրամ առնելով։ Այս բանը ո՛չ միայն կարեւոր զեղծումներու դուռ կը բանար այլ նաեւ ըստ ինքեան օրինական զեղծում մըն էր, քանի որ մասնակի վճարման պայմանաւ ծախուած եւ բոլոր աւանդ թողուած իրի մը անձեռնմխելիութեան նուիրական հիմը կը քանդէր։ Այս ակներեւ խարդախութիւններէ վերջը որոնք գանձուած մասնավճարները գրպանելով փախուստ տալու յանգած են, հրապարակի գինէն շատ աւելի բարձր գինով մը եւ միջնորդչէքի, տոկոսի, դրոշմաթուղթի եւայլն պատրուակներով ծանրաբեռնեալ տարօրէն ծախքերով ծախուած արժեթուղթերու վրայ խօսիլը պիտի նմանէր այն բժշկին պարագային որ Սթրիքնինի, սաստիկ թոյնին, վտանգները մատնանշելէ վերջը, անոր լեղի ըլլալուն բաղդատմամբ անհաճոյ անախորժութեան վրայ պիտի ծանրանար։

* *

Օսմանեան Կայսերական Դրամատան վարչութիւնը իր Բերայի մասնաճիւղին յանձնելով ամսական վճարումներու փոխարէն արժեթուղթեր ծախելու պաշտօնը, ոչ միայն խնայողական օգտակար սովորութեանց ծաւալման կը սատարէ ուրեմն հասարակութեան խոնարհ դասակարգերուն մէջ, այլ նաեւ այդ միեւնոյն դասակարգերը կը պաշտպանէ նոյն սովորութեանց յագուրդ տալու պատրուակաւ սարքուած խարդախութեանց դէմ։

Իրաւ է որ, կան նաեւ մէկ կամ երկու մասնաւոր դրամատուններ ալ որոնք պատուաւոր կերպով կը գործեն սեղանաւորական այդ ճիւղին մէջ, բայց Օսմ. Կայսերական Պանքան իր գաւառական բազմաթիւ մասնաճիւղերուն շնորհիւ, եթէ հաճի սակայն տարածել Բերայի մասնաճիւղին յանձնուած նոր ձեռնարկին կիրառումը նաեւ գաւառներու մէջ ուր մասնաւորապէս կը շեշտուի անոր օգտակարութիւնը, բարերար ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ ժողովրդական դրամագլխոյ գոյացման եւ բարգաւաճման օգտակար գործին վրայ եւ այդ կերպով երախտագիտական նոր տիտղոսներ պիտի ունենայ յաչս հասարակութեան որ կ'օգտուի արդէն առատօրէն անոր մատուցած սեղանաւորական եւ տնտեսական բազմազան ծառայութիւններէն։

Անկեղծապէս կը շնորհաւորենք ուրեմն զՊ. Տէֆէա, Օսմ. Կայս. Պանքայի լուսամիտ եւ ձեռներէց նորընտիր տնօրէնը՝ ինչպէս նաեւ նոյն Պանքայի վարչական ժողովոյ պատուարժան անդամները որոնց մէն մին զատ զատ սեղանաւորական հոյակապ տաղանդներ են, իրենց յղացած ճարտար ձեռնարկին համար որ Թուրքիոյ տնտեսական զարգացման համար նոր տարեգլուխ մը պիտի բանայ եւ այդ տիտղոսով պարտի ուրախութեամբ ողջունուիլ ամբողջ օսմ. մամլոյն կողմէ։

Զ. Ե.

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

ԻԶՄԻՐԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Քանի մը օր առաջ եւ երէկ, Արեւելք արձագանգ կ'ըլլար Իզմիրէ եկած լուրի մը, որով Դուրեան Սրբազանը Առաջնորդ ընտրելու փափաք կը յայտնուէր։ Ու այն [illegible] որ միեւնոյն ատեն կը յայտնուէր՝ Եղիշէ Սրբազանին տրամադրութեանը համար, մեզի ենթադրել կուտայ թէ այդ լուրը պարզ գաղափարի շօշափում մըն է միայն։

Դուրեան Սրբազան Արմաշու վանքը առանձնացած, հոն Ժառանգաւորաց վարժարանի իբր տեսուչ եւ ուսուցիչ, շատ աւելի օգտակար պաշտօնավարութիւն մը ունի քան ա՛յն զոր պիտի ունենար, որ եւ իցէ թեմի մը գլուխ, ըլլա՛յ նոյն իսկ կարեւոր Իզմիրինն պէս։

Այսօր ամէնքս ալ խոստովանինք թէ —բաղդատելով ու դատելով— քիչ շատ գործէ հասկցող, առաջնորդական բարդ ու կնճռոտ պաշտօնին տակ կրօնականներ՝ եթէ ոչ շատ, դժբաղդաբար մէկէ աւելի ունինք, իսկ Ժառանգաւորաց վարժարաններու իբր յարմարագոյն, կարողագոյն տեսուչ՝ որ պաշտօնին վրայ գտնուի, կամ կարենայ գտնուիլ՝ մէկ հատ ունինք, Դուրեան Սրբազանը։

Ու ելլել այդ միակ անձն սրբութեան օգտակարութիւնը, որ արդի պաշտօնովը ուղղակի ընդհանուր համայնքին կը բաժնուի, միայն գաւառի մը յատկացնել, կամ մեծ ինքնասիրութեան մը եւ կամ աննշանաւոր մտածումի մը արդիւնք կրնայ համարուիլ։

[illegible] Սրբազանին մտքէն չանցնիր անշուշտ ընդունիլ պաշտօն մը, որ թէեւ գաւառականներուն մէջ է՛ն փափաքելին, սակայն չպիտի ընծայէր այն բարոյական փոխարինութիւնները զորս արդի պաշտօնը իրեն կ'ընձեռէ։ Ասոր մեծ ապացոյցն ալ սա է որ Դուրեան Սրբազան կրօնա-վարչական պաշտօններէն այնպիսիներուն հանդէպ որոնց մեկնակէտ կամ սկիզբն ըլլալու հնչակը ունի Իզմիրի առաջնորդութիւնը, ցարդ անտարբեր գտնուած է, հակառակ կարգ մը թելադրութեանց, որոնք, սխալ, կամ բարեացակամութեամբ մը, անոր արժանաւոր եւ էն պատուաւոր դիրքը կրօնական վարժարանի մը տեսչութեան մէջ չեն ուզեր տեսնել։

Բայց այս ամէնով չենք ուզեր ըսել թէ Իզմիր ալ «առաջին եկող» մը Առաջնորդ ուզելով բաւականանայ։ Ո՛ եւ է Պոլսեցիէ մը աւելի եւ մօտէն գիտակ Իզմիրի թեմական գործերուն ներկայ վիճակին՝ կ'ըմբռնենք թէ —բաղդատաբար հիմակ բոլոր Իզմիրցիներուն պէս— սանկ կրօնական մը չէ իրենց պէտք եղածը։ Պէտք է ընտրել այնպիսին, որ զարգացեալ միտքը, գործօն, վարող ձեռքի մը միացնէ, եւ այդպիսի եկեղեցական գտնելու համար, անպատճառ մեր Պոլսաբնակ Սրբազաններուն վրայ աչք նետել պէտք չի կայ. կրնանք հաստատապէս ըսել թէ Իզմիրի պէտք եղած Առաջնորդը չպիտի կրնանք անոնց մէջ գտնել։

Եթէ Իզմիրցիք Դուրեան Սրբազանը իրենց Առաջնորդ ունենալ կ'ուզեն, պատճառը սա է որ անշուշտ անոր բարձր կարողութիւնները կրցած են գնահատել։ Արդ, քանի որ պատճառը բանականօրէն անմատչելի է, ինչո՞ւ արդիւնքին չկառչիլ. մէկը միւսը խառնել չըներ, ընդհակառակը։ Եղիշէ Սրբազանին եւ միեւնոյն ժամանակ Ս. Պատրիարք Հօր ձեռնասուններէն կը գտնուի անշուշտ մէկը, որ տրամադիր ըլլայ ընդունիլ իրեն ընծայուած պաշտօնը, եւ զայն օգտակարապէս վարել։ Անշուշտ կը հասկցուի թէ Արմաշի երիտասարդ միաբաններէն անոնց համար չէ խօսքս, որոնք դժբախտաբար իրենց իբր տեղապահ իսկ ունեցած պաշտօններուն մէջ, ցուցուցին այնպիսի յատկութիւններ, որոնց առջեւ ամենէն վարպետ եպիսկոպոսներն իսկ կրնային մատ խածնել։ Այլ անոնց մանաւանդ կ'ուզեմ ակնարկել, որոնք 6-7 տարուայ առաջնորդական անբասիր պաշտօնով եւ մտաւորական անհերքելի կարողութեամբ մեզ յարմարագոյն կը թուին Իզմիրի առաջնորդութեան բազմաձիգ եւ դժուարակատար պէտքերը հոգալու։ Այս իսկ պատճառով ահա, մենք հաւատք ունինք որ, Մուշեղ վարդապետի առաջնորդութիւնը աւելի օգտակար կրնայ ըլլալ Մելքիսեդեկ Սրբազանինէն։

ՊԱՐԷՏ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՖՐԱՆԿԱԽՏԸ (*)

Թէ՛ ի՛նչպէս եւ ի՛նչ պարագաներու տակ Ֆրանկախտը մէկէ մը ուրիշի կը փոխանցի, կ'արժէ որ այս խիստ կարեւոր կէտին վրայ անդրադառնանք այս անգամ, նկատելով որ շատ անձեր, այսօր, անտեղեակ անցած դարձածներուն, սո՛յն սոսկալի ախտին ենթակայ կ'ըլլան։

Իմ յարգելի ուսուցիչս, Բրոֆէսէօր Տօքթ. Ճէլալէտտին-Մուխթար պէյ, որ Բարիզի մորթային եւ վէնէրեան ախտերու ընկերութեան Պոլսոյ միակ թղթակից անդամն է, ժամանակին, Իգտամ օրաթերթին մէջ երկարօրէն խօսած էր սոյն ախտին եւ անոր պարագաներուն վրայ։ Այս անգամ սո՛յն յօդուածներուն հաւաքածոն ինծի ուղեցոյց ընելով, մեր ժողովուրդին [illegible] մասերը Արեւելքի ընթերցողներուն կը ներկայացնեմ, խնդրելով որ ուշադրութեամբ կարդան ինչ որ գրուած է, նոյնութեամբ գործադրեն ինչ որ պատուիրուած է։

* *

Ամէնէն առաջ ըսենք որ Ֆրանկախտը, ըլլա՛յ օրինաւոր, ըլլա՛յ ապօրինաւոր սեռային յարաբերութիւնով է որ յաճախ մէկէ մը ուրիշի կը փոխանցի, եւ այս պարագան քիչ շատ ամէնուն ծանօթ ըլլալուն՝ չարժեր որ երկար բարակ խօսինք այդ մասին։

Անկէ անմիջապէս ետքը համբոյրի խնդիրն է որ երեւան կուգայ։ Ի՛նչ տեսակ համբոյր կ'ուզէ ըլլայ, կարօտի ըլլա՛յ, սիրային համբոյր ըլլայ, եթէ իրար համբուրողներէն մէկը Ֆրանկախտաւոր է, միւսն ալ անպատճառ սո՛յն ախտին ենթակայ պիտի ըլլայ. այս անժխտելի իրողութիւն մըն է։

Գիտէք անշուշտ կամ հարկաւ իմացած էք թէ երբ Եւրոպայի մէջ աղջիկ մը ամուսնացնեն, ամուսնութեան առաջին օրը հարսնեւորներ կուգան հարսին ձեռքը կը համբուրեն։ Ի՛նչ գէշ սովորութիւն. հարիւր ամուսնացողներէն եթէ յիսունը Ֆրանկախտաւոր են, ապահով եղէք որ այդ յիսունէն 40ը ուղղակի հարսնեւորներու միջոցաւ հարսերուն փոխանցուած են, որովհետեւ համբոյրի պարզ ձեւերու տակ իրենց ունեցած Ֆրանկախտին մանրէն կամ ժահրը հարսերուն տուած են. ասոնք ալ իրենց ամուսիններուն, զաւակներուն եւ այսպէս շարունակաբար։

Մեր մէջ ալ նմանօրինակ տգեղ սովորութիւններ կան, օրինակի համար հազիւ սալոնի մը մէջ իրար ճանչցող տիկիններ, երբ օր մը իրարու այցելութեան կ'երթան, մեկնած պահերնուն իրարու հետ կը պագնուին, որովհետեւ իրարու առողջական վիճակը չեն գիտեր, պէտք եղածին պէս իրար չեն ճանչնար, այն ատեն մէկը պարզ համբոյրով մը, անգիտակցութեամբ, Ֆրանկախտի կ'ենթարկուին։

Մեր սպասաւորները, ծառաները, սնուցանողները, իրենց խնամքներուն յանձնուած տղեկները համբուրելնէն զատ փողոցները առաջ եկողին համբուրելու ալ կը թոյլատրեն. [illegible] ներ։ Ֆրանկախտի փոխանցումին համար ամէնէն յարմար միջոցներն են այս տեսակ համբոյրները։ Առաջին ախտանշանը կոչուող կարծր շանքրը երեւան կուգայ եւ երբեմն այնքան պզտիկ ծաւալ մը կ'ունենայ որ, ենթակայ եղողները աննշան վէրք մը կը կարծեն զայն եւ անոնց կարեւորութիւն տալու դարմանել չեն տար։

Օր մը, հիւանդ մը կը ներկայանայ Ճէլալ պէյի, որ երկար բարակ քննելէ յետոյ, վերջապէս համոզում կը գոյացնէ թէ վզին աջ կողմը գտնուող փոքրիկ մէկ վէրքը կարծր շանքր մըն է, եւ երբ իրեն յատուկ զուարթ եւ կարեւոր ոճովը հիւանդին կ'ըսէ թէ պարզ համբոյրով մը Ֆրանկախտի ենթակայ եղած է, ալ կրնաք երեւակայել հիւանդին վիճակը։

Յարգելի բրոֆէսէօրը ուրիշ շատ մը օրինակներ ալ կը յիշէ, որոնցմէ առաջ բերենք սպասաւորներու յանձնուած տղաց խնդիրը։

Երբեմն առոյգ եւ կայտառ եղող, Ֆրանկախտաւոր չեղող ծնողքէ մը սնուած զաւակը 6-7 տարի յետոյ Ֆրանկախտի նշաններ ցոյց կուտայ. ի՛նչ է պատճառը արդեօք։

Տարակոյս չկայ թէ խեղճ, մաքուր տղան, ախտաւոր սպասաւորներու յանձնուած ըլլալուն, իր այտերուն եւ ուրիշ տեղուանքը դպցուած համբոյրները զայն ախտաւոր ըրած են։

Խաղալիկները հիւանդութեան փոխանցումին համար ամէնէն յարմար միջոցներէն են. մանաւանդ բերնով փչելիք եւ ուրիշ խաղալիկներ այս առթիւ մեծ դեր կը խաղան։

Փողոցներու մէջ հազար հոգիի բերանէն մտած ելած եւ սօրբաններու մէջ ծախուած ու մեր պզտիկներուն համար շատ սիրելի պօռազան ծիւծիւ եւայլն խաղալիկները Ֆրանկախտի փոխանցումին մեծապէս կրնան նպաստել. Բերնէ բերան տրուած շաքարներէ, ծամոցներէ, պէտք զգուշանալու է։

Տղոց ուտելիքները նախ սպասաւորներու կողմէ փորձուելէ յետոյ տրուելու չէ։

Արդուզարդի առարկաները, ածելիի վրձինները, տղայ գտնուած տուներու մէջ, զատ պահելու է։ Որովհետեւ Ֆրանկախտաւոր հօր մը վրձինը տղեկը բերանը առնելով, առանց գիտնալու, կրնայ Ֆրանկախտի ենթակայ ըլլալ։

Տան տիկնոջ կամ օրիորդին գործածած ակռայի վրձինները գաղտուկ կերպով սպասաւորներու կողմէ գործածուիլը կրնայ հիւանդութիւններու փոխանցումին օգնել։ Շատեր սովորութիւն ըրած են մատիտ գրիչ եւ ուրիշ առարկաներ շրթունքնին՝ բերաննին առնել, պէտք է զգուշանալ, մանաւանդ տղոց, վարժարաններու մէջ հասկցնելու է որ սոսկալի հիւանդութիւններ կրնան փոխանցել, մատիտ մը բերնէ բերան խօթելով, Բժիշկ մը, օրին մէկը, իրեն դիմող հիւանդներէն մէկուն կոկորդը, ի՛նչպէս կ'ըլլայ, գրասեղանի վրայ գտնուող թուղթ կտրելիքի մէկ գործիքովը անմիջապէս կը քննէ եւ հիւանդին մեկնելէն քիչ յետոյ, մոռնալով, նոյն գործիքը բերնէն կ'առնէ. այսպէսով նոյն բժիշկն Ֆրանկախտի ենթակայ եղած ըլլալը Ճէլալ պէյի ուսուցիչ հռչակաւոր Ռիգօր կը պատմէ։ Ահա եղելութիւն մը, իրողութիւն մը որ բաղդին մէկ գէշ կատակը կրնայ սեպուիլ։

Ասոնցմէ յետոյ նկատի առնուելիք կէտերն են կլկլակ, սիկառ եւ ասոնց պէս ուրիշ առարկաներ, որոնց միջոցաւ փոխանցումները շատ ու շատ են։ Սրճարաններու մէջ հարիւրաւոր անձերու բերնին մէջ մտնող երկար կլկլակները Ֆրանկախտի միջոցներ են. նոյնպէս մէկուն սիկառը առնելով ծխելը վտանգաւոր է։

Շատ աղէկ կ'ընեն անոնք որոնք կլկլակ քաշած ատեննին, թուղթ մը պլլելով իբրեւ բերաննոց կը գործածեն, որովհետեւ այդպէսով թէ՛ իրենց ունեցած հիւանդութիւնը ուրիշին չեն տար —եթէ ունին— եւ թէ ուրիշին հիւանդութիւնը դիւրին կերպով իրենց չի գար։

Սափրիչները սափրած կամ ածիլած ատեննին, երբ դիպուածով մորթին վրայ ճեղք մը գոյացնեն, անշուշտ ուշադրութիւնդ գրաւած է որ, արեան հոսումը դադրեցնելու համար, իրենց աղտոտ մատներով վրան կոխել կը սկսին, եւ եթէ մատներնուն վրայ ճեղք մը ըլլայ եւ իրենք ալ Ֆրանկախտաւոր, այն ատեն ենթական զոհ գացած է։

Բաղնիքի խնդրին գալով, այս մասը կրնամ ըսել թէ ամէնէն կարեւորն է։

Յաճախորդներու տրուած վարշամակ եւ ուրիշ առարկաներ, ածելի, աճառ եւն. միշտ մաքուր եւ չգործածուած ըլլալու են. բաղնեպանները, լուացողները մաքուր պէտք է ըլլան, այլ ո՛չ ախտաւոր, Ֆրանկախտաւոր, որովհետեւ Ֆրանկախտին 100էն 30ը Պոլսոյ մէջ բաղնիքներու, բաղնեպաններու միջոցաւ է որ կը փոխանցուի։

Հաճի ըլլալու խնդիրն ալ կարեւոր է։ Երուսաղէմ գացող Հայերը սովորութիւն ըրած են ձեռքերնուն վրայ, բազուկներուն եւ դեռ չեմ գիտեր մարմիններուն ո՛ր տեղուանքը հաճիի նշաններ ընել տալ։ Ասիկա գէշ սովորութիւն մըն է, որովհետեւ հարիւրաւոր մարդերու արեան խառնուած ասեղի ծայրեր անշուշտ մէկուն արիւնը ուրիշի մը կը պատուաստեն,

---

(*) Ֆռանկախտ (Syphilis)։ Tuberculoseին պէս այս բառն ալ մեր մէջ սովորական կերպով ամէնուն կողմէ մէկ չի թարգմանուիր. ոմանք սռւփալս կ'ըսեն, ուրիշներ աֆրոդիտեան ախտ կը թարգմանեն եւ փոքրամասնութիւն մըն ալ Ֆռանկախտ անունը կուտայ։ Ո՞րն է արդեօք անոնցմէ ամէնէն յարմարը։

Ֆրանկախտ բառը ամէնէն յարմարն է, կրնամ ըսել, եւ արդէն Ֆրանսացիներն ալ առաջներ mallum gallicum կամ morbus francésca անունները կուտային, բայց չի գիտցուիր թէ ի՛նչ պատճառներով, Ֆրաքասթօր եւ Պուքիյոն, ձեռք ձեռքի տալով, mal des Français՝ syphilisի փոխեցին։

ԺԶ. դարուն սկիզբները Գոլոմպոսի միջոցաւ Ամերիկայէն Եւրոպա բերուած սոյն ախտը, առաջին անգամ ըլլալով Ֆրանսայի արեւմտեան կողմը Կասքոնեայի ծոցին հիւսիսային մասերուն մէջ գտնուող փոքր կղզիներու եւ Պիրէնեան լեռներու ժողովրդեան մէջ ճարակած ըլլալուն համար, նոյն իսկ իրենք, Ֆրանսացիները այդ անունը տուած են։ Արեւելեան ժողովուրդներէն շատերը, երբ մինչեւ այսօր Ֆրանկախտ անունը կուտան, շատ իրաւունք ունին։ Արաբներն ալ Տա-իւլ-Էֆրէնճ կ'ըսեն, որ կը նշանակէ Ֆրանսական ախտ. ուրեմն մենք ալ պատճառ մը չունինք որ Ֆրանկախտ ճիշդ բառը մէկդի ձգենք։ Կ. Հ. Ա.

—(7)—
''ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՏԻԿԻՆ ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ

Հեղինակ — Թարգմանեց
ԲԻԷՐ ԼՈԹԻ — Տ. Ս. ՇԱԼՃԵԱՆ

Դ.

Դուրսը խոր լռութիւն, այն ջրողող դաշտերուն մէջ, զորս կ'երեւակայեմ, բացարձակ հանդարտութիւն մը կայ որ կ'երկարի մինչեւ վարը գտնուող անհուն հեռապատկերին խորքերը։ Բայց թղթեայ միջնորմին ետին կնոջ ձայնը կ'երգէ միշտ, խիստ տխուր քաղցրութեամբ մը, իրեն ընկերացող կիթառը լուրջ, սակայն ինչ տխրագին շեշտեր ունի...։

Օ՜հ..., հիմա ա՛լ կը զօրանայ, նոյն իսկ կարծեմ թէ կը պարեն։ Ինչ կ'ըլլայ՝ թող ըլլայ. պիտի փորձեմ դիտել թեթեւ շրջանակներու միջոցներէն, եւ կամ դաւարը նշմարած մէկ ճեղքէս։

Օ՜հ, տարօրինակ տեսարան. անտարակոյս Նակազաքիի հարուստ երիտասարդներ որոնք գաղափարազուրկ ուրախութիւն մը կատարելու վրայ են։ Իմինին նման մերկ յարկաբաժին մը մէջ երկոտասնեակ մը կան՝ բոլորակի գետինը նստած. կապոյտ բամպակէ երկայն վերարկուներ հագած են՝ լայն թեզանիքներով, երկար ու տափակ խիտ մազեր՝ որոնց վրայ դրուած է եւրոպական բոլորշի եւ թաղեայ գլխարկ մը. միամիտ, դեղնած, ծիւրած եւ անմորուս դէմքեր։

Գետինը՝ խել մը պզտիկ ջեռուցիչներ, փոքրիկ ծխափողեր, ճենական փոքր ըմպանակներ, փոքրիկ թէյամաններ եւ գաւաթներ. վերջապէս բոլոր առարկաները եւ բոլոր մնացորդները ճաբոնական շռայլ կերուխումի մը՝ որ մանկական ճաշիկի մը կը նմանի։ Ու այն ապուշ պարոններուն միջեւ խիստ պճնուած երեք կիներ, լաւ եւս է ըսել երեք տարօրինակ տեսիլներ, ոսկեթել հիւսքերով դրուագուած տանաւոր եւ գունաւոր շրջազգեստներով, մեծ վարսամփոփով՝ որոնք անծանօթ ճաշակով մը յարդարուած եւ գնդասեղներով ու ծաղիկներով զարդարուած են։

Երկուքը նստած եւ իրենց կռնակը ինծի դարձուցած են, մին՝ կիթառը ձեռքը, միւսն ալ՝ ա՛յնքան անուշ ձայնով երգողը։ Նստուածքի, տարազի, մազերու, ծածկոցի եւ ամէն բանի կողմէ հիանալի են անոնք, այսպէս գաղտագողի ետեւի կողմէն տեսնուելով, ու կը դողամ որ թեթեւ շարժում մը ինծի ցոյց չտայ իրենց դէմքը որ, անտարակոյս, հմայաթափ պիտի ընէ զիս։ Երրորդը ոտքի վրայ է եւ կը պարէ սպասողներու այս շրջանակին մէջտեղ, այս թաղեայ գլխարկներուն եւ տափակ վարսերուն առջեւ.... Օ՜հ, ի՛նչ սոսկում, երբ կը դառնայ։ Ծիւաղի մը կամ [illegible] մը կծկած ու աժգոյն դիմակը կը կրէ.... Սակայն դիմակը կը փրթի ու կ'իյնայ... Փոքրիկ յաւերժահարս հրեշտակիկ մըն է, հազիւ տասներկու կամ տասներինգ տարեկան, ճկուն հասակով, արդէ՛ն իսկ պչրոտ, արդէ՛ն իսկ կին, մութ կապոյտ եւ աստուերագիծ շղարշատեսակ երկայն շրջազգեստով մը, տեսակ մը զարդագիծով՝ որ կը ներկայացնէ գորշագոյն, սեւ ու ոսկեգոյն ջղջիկներ....։

Սանդուղին վրայ ոտնաձայներ կը լսուին, կնօջական թեթեւ ու անկօշիկ ոտքեր՝ որոնք սպիտակ փսիաթները կը ճմլատեն մեղմով։ Անտարակոյս խնջոյքիս առաջին սպասարկութիւնն է։ — Շո՛ւտ մը կը ցատկեմ եւ անշարժ ու հաստատուն կը մնամ թաւիշէ բարձիկիս վրայ։

Հիմա երեք հոգի են, երեք սպասուհիներ՝ որոնք կարգով ներս կը մտնեն ժպիտներով ու խոնարհութիւններով։ Անոնցմէ մէկը ինծի կուտայ ջեռուցիչն ու թէյամանը, միւսը՝ շաքարով եփուած պտուղներ՝ փոքրիկ հիանալի պնակներու մէջ, միւսն ալ խել մը անբացատրելի բաներ՝ սքանչելի փոքր ափսէներու վրայ։ Դէմս գետնի վրայ կը կզին ասոնք, ամբողջ այս նախաճաշը ոտքերուս առջեւ դնելով։

Այս պահուն ճաբոնական բաւական հրապուրիչ տպաւորութիւն մը կ'ունենամ. կը զգամ թէ բոլորովին թափանցած եմ այս երեւակայական, տարօրինակ փոքրիկ ընկերութեան մէջ, զոր արդէն կը ճանչնայի ճենապակիէ եւ յախճապակիէ շինուած անօթներու նկարներէն։ Ա՛յնքա՛ն ճիշդ ու ճիշդ նմանութիւն։ Այս երեք փոքրիկ կիները, որոնք նստած են շնորհալի, քնքուշ դիրքով մը, իրենց սեւածիր աչքերովը եւ ողորկ, ջնարակուածի նման խոշոր խուցի վարսահիւսքով (chignon), գետինը դրուած այս սպասներու մէջտեղ. ու այդ գիւղանկարը՝ որ պատշգամէն կ'ընդնշմարուի, ամպերուն մէջ թառած այդ մեհեանով եւ ամենուրեք տեսնուած այն գեղջուկ տեսարաններով։ Այնքա՛ն յար եւ նման է նաեւ կնօջական այս մելամաղձոտ ձայնը՝ որ կը շարունակէ լսուիլ թղթեայ միջնորմին ետեւէն. անշուշտ այսպէս երգելու էին այն երգչուհիները՝ որոնց այլանդակ գոյներով պատկերները տեսած էի երբեմն նրբին թուղթերու վրայ, իրենց աղոտ ու փոքր աչքերը կիսախուփ, չափազանց մեծ ծաղիկներու միջեւ։

Հոս հասնելէս շատ առաջ գուշակած էի սա Ճափոնը։ Ասով հանդերձ, իրականութեան մէջ, թերեւս աւելի՛ գծուծ, աւելի՛ անշուք եւ աւելի տխուր կ'երեւայ ան, անտարակոյս սեւ ամպերու սա պատանքին եւ անձրեւին պատճառաւ....,

Առայժմ ճաշերնիս ընենք, սպասելով Պ. Քանկուրուի (որ պիտի գայ եւ կ'երեւայ թէ կը հագուի)։

Սաւառնող արագիլներով նկարազարդ ամենագեղեցիկ սկահակի մը մէջ ծովու մամուռով պատրաստուած անհաւատալի կերակուր մը կայ։ Ուրիշներու մէջ՝ շաքարոտ չորցուած ձուկեր, շաքարով եփուած խեցգետիններ, շաքարով լուբիա, քացախով ու պղպեղով համեմուած պտուղներ։ Այս ամէնը անտանելի են արդարեւ, բայց մանաւանդ՝ անակնկալ. աներեւակայելի։ Փոքրիկ կիները ինծի կը կերցնեն զանոնք, չարաճճի խնդալով, այն միաձեւ ու գրգռիչ ծիծաղով՝ որ ճափոնական է. կը կերցնեն ինծի, իրենց սովորութեան համեմատ, սիրուն ցպիկներով եւ շնորհալի ու ճարտար մատներով։

(Շարունակելի)

անգիտակցաբար, եւ եթէ անոնցմէ մէկը թոքախտաւոր ըլլայ, ա՛լ տարակոյս չի մնար թէ այն տաղնապներուն ենթարկուողներէն գրեթէ ամէնքն ալ թոքախտի ենթակայ պիտի ըլլան։

Բժիշկներ, վիրաբոյժներ, դայեակներ ատամնաբոյժներ, եւ ուրիշ արհեստաւորներ ալ թէ՛ թոքախտի ենթակայ կրնան ըլլալ եւ թէ իրենց առած թոքախտը ուրիշի մը կրնան տալ։

Բազմաթիւ օրինակներ կան. սակայն անոնցմէ քանի մը հատը յիշելով բաւականանանք։

Դայեակները մանաւանդ կրնան ըսել որ թոքախտի ծաւալելուն, չտանալուն պատճառ կ՚ըլլան։ Վերջին տարիներս Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիին մէջ կարդացուած մէկէ աւելի զննութիւններ շատ ճշգրտօրէն կ՚ապացուցանեն այս պարագան։

Դայեակ մը մանկներուն միջոցաւ քընանած թոքախտաւոր կինէ մը, առանց գիտնալու, թոքախտ կ՚առնէ։ Այս դայեակը նոյն մանկներուն միջոցաւ երբ ուրիշ կիներ ալ կը քննէ, անոնց ալ կը փոխանցէ ախտը. ասոնք ալ իրենց ամուսիններուն եւ տղոց կը փոխանցեն. այսպէս մէկ հոգիի կողմէ հարիւրէ աւելի կիներ ու այրեր թոքախտի կ՚ենթարկուին։

Պոթինէի նկատողութեան առած այս կէտերը շատ ճիշդ են։

Պոլսոյ մէջ ալ որդեօք քա՛նի քա՛նի կիներ մի միայն իրենց տան դայեակներուն միջոցաւ ախտաւոր եղած են։ Վարժարաններու, գործանոցներու մէջ իրարու ետեւէ մէկ նշդրակով տղաք կամ զօրքեր պատուաստելը գիտականօրէն բոլորովին սխալ է։ Մէկ նշդրակով հարիւր տղայ կամ զօրք պատուաստել կը նշանակէ, հարիւրին ալ ախտը իրարու խառնել, ինչ որ գէշ բան մըն է։

Այս տեսակ անառողջութիւններու առաջքը առնելու համար, պէտք է ամէնուն համար ալ գործածել զատ զատ գործիքներ, սակայն ապանեխումներէ յետոյ միա՛յն։

Շատ մը ատամնաբոյժներ իրենց գործիքներովը մէկուն միւսին ակռան խառնելէն յետոյ, բամպակի կտորով մը կը պահեն, ուրիշ առթիւ դարձեալ նոյն գործիքը ուրիշին բերանը խոթելու համար։

Վերջ տալու է սա հնաւանդ սովորութիւններուն, որովհետեւ այսօր վերջնականապէս հաստատուած է որ այսպէսով թոքախտի ճարակումին մեծապէս նպաստած կ՚ըլլանք։

Մանաւանդ կառքերով փողոցները պտտող ատամնաբոյժները(!) որոնք առանց մաքրութեան ուշադրութիւն դարձնելու, ասոր անոր ակռաները կը քաշեն, չէ թէ միայն իրենց անմաքուր մատներով թոքախտի փոխանցումին կը նպաստեն, այլ ուրիշ սոսկալի հիւանդութիւններ ալ, culose) եւն. եւն.։ Պոլսոյ մէջ ժամանակ մը շատ կային այս տեսակ ատամնաբոյժներ, բայց շնորհիւ կայս. կառավարութեան ձեռք առած խիստ միջոցներուն, այսօր անոնց հետքը անգամ չէ մնացած։

* *

Կաթնատուութեան ձեւերուն, կերպերուն, տեսակներուն վրայ անցեալ տարի երբ այս էջերուն մէջ երկարօրէն խօսեցայ, հոն ըսած էի նաեւ ստնտուներու միջոցաւ պէս պէս հիւանդութիւններ մանկիկներու փոխանցումը։

Ահա անոնցմէ ամէնէն կարեւորը թոքախտն է։ Թոքա՛խտը կրնայ ստնտուէ մը մանկիկին փոխանցիլ կա՛մ կաթին միջոցաւ, կամ ստինքին քովիկը գտնուող վէրքերու, ճեղքերու եւ կամ թէ համբոյրի միջոցաւ։ Ասոր համար, երբ ստնտու մը բերել կը տրուի, ամէնէն առաջ անիկա բժիշկներու զննելու է, եւ եթէ անոնք հաստատեն թէ անիկա ախտաւոր չէ, այն ատեն մանկիկը անոր խնամքներուն յանձնելու է։

Մեր մէջ կաթ խառնելու վատ սովորութիւն մըն ալ կայ։ Ասկէ զգուշանալու ենք, որովհետեւ այսպէսով ախտաւոր եզներ շատ կը յիշուին։

Ոմանց՝ աղքատութեան կամ ուրիշ որեւէ պատճառով մէկ անկողնի մէջ պառկիլը՝ աղէկ բան մը չէ։

Օրինակ մը այս առթիւ կրնայ լուսաբանել այս կէտը։

Պարկեշտ եւ աղքատիկ աղջիկ մը, ապահովութեան համար, տուն մը կ՚ընդունուի։ Երբ տարիներ յետոյ հօրենական տունը կ՚երթայ, իր անզգուշութեամբ առած թոքախտը մէկ անկողնի մէջ պառկած քրոջը կը փոխանցէ. այսպէսով ամբողջ տնեցիները ախտաւոր կ՚ըլլան։

Դեռ կրնայինք երկարել շարքը այս կերպ օրինակներուն, բայց օրաթերթի մը սիւնակները աւելի աւելին չեն թոյլատրեր. կարծեմ. այդ պատճառաւ կը վերջացնեմ յօդուածս, աւելցնելով թէ թոքախտաւորներու արիւնը, լորձունքը, թարախը, մէզը եւայլն բոլորն ալ թոքախտի փոխանցելիութեան կը նպաստեն։

Կ. Տ. ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Քորէա.— Իթօ մարքիզը.— Զինուորական գործողութիւններ.— Փորթ-Արթուր.— Նիու-Չուանկ.— Ճապոնի մէջ. Ռուսիոյ մէջ. — Չէզոքներ.— Ռազմական նոր գործիք մը.— Թորփիլահալածներու փոխադրութիւնը երկաթուղիով։

Լոնտոն, 22 մարտ.— Իփիկեան լրագիրները Վլատիվոսթոքէն հետեւեալը կը հրատարակեն մարտ 21 թուականով.— «Հաս հասած տեղեկութեանց նայելով, հիմա Քորէա գտնուող ճապոնական զինուորներուն թիւն է 70,000, որոնց 30,000ը՝ Չէմուլբոյի ու Սէուլի մէջ, 20,000ը՝ Ան-Ճուի եւ Փինկ-Եանկի եւ 20,000ն ալ զանազան տեղեր։ Ասոնցմէ զատ՝ 70,000 հոգինոց ուրիշ բանակ մըն ալ պատրաստ է շոգենաւ նստելու, բայց ո՛ւր երթալիքնին յայտնի չէ։ Կէնզան ցամաք ելած զինուորներուն թիւը շատ կարեւոր չէ։ Փինկ-Եանկ, Ան-Ճու եւ Սէուլ գտնուող զինուորներուն փութով պարէն եւ ուրիշ պէտքեր կը տրուին՝ անոնց յառաջխաղացումին համար. նաեւ փոխադրութեան միջոցներն ալ պատրաստուած են՝ իբրեւ նախատեսութիւն այդ ուղեւորութեան։ Փինկ-Եանկի մէջ ճապոնական զինուորները մեծ մասամբ հետեւակներէ կը բաղկանան՝ քանի մը թնդանօթներով։ Հեծելազօրքերուն թիւը շատ քիչ է։

Թոքիօ.— Իթօ մարքիզը ծանոյց Քորէայի կայսեր թէ Ճափոն կ՚ուզէ պահպանել Քորէայի անկախութիւնը ու ամբողջութիւնը. նաեւ կը փափաքի տեսնել որ անոր ելեւմուտքն ալ կանոնաւոր հիման մը վրայ գտնուի։ Հետեւաբար, Ճափոն հինգ միլիոն եէն (մէկ եէնը 2ու կէս ֆ.) փոխ պիտի տայ Քորէայի եւ փորձառու խորհրդականներ պիտի դնէ անոր տրամադրութեանը տակ։ Կ՚ըսուի թէ այդ առաջարկութիւնները փարատեր են Քորէացիներու երկիւղները՝ Իթօ մարքիզին այցելութեան նպատակին համար։

Սէուլ.— Իթօ մարքիզը, այսօր, [illegible] Մարքիզը իր ցոյց տուած ճարտարութեամբ ընդհանուր համակրութիւն շահեցաւ։ Յայտնի է թէ Ճափոն ամէն միջոց ի գործ պիտի դնէ՝ Քորէայի մէջ իրեն դէմ եղած հակառակութիւնը անհետացնելու համար։ Եթէ յաջողի, ուզածին պէս պիտի գործածէ Քորէայի հարստութեան բոլոր աղբիւրները. նաեւ հաղորդակցութեան բոլոր ճամբաներուն վրայ ապահովութիւն մը ձեռք պիտի բերէ եւ վարչական բարենորոգման մասին ընելիք առաջարկութիւնները ընդունել պիտի տայ։

Բեղեսպուրկ.— Կէլինսի զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ պալատ կայսրին.— «Զինուորներուն վիճակը գոհացուցիչ է. հիւանդ չկայ։ Սահմանագլուխի զինուորական կայարաններէն առնուած տեղեկութեանց նայելով՝ արեւելեան Չինաս երկաթուղիին վրայ վրդովիչ բան մը չկայ։ Քալի իր կայարանին մօտ Աքսանով հարիւրապետը, որ եօթնատասուն հեծելազօրքերով ղրկուած էր. պարտուած մասներ եւ ցիրուցան ըրեր է հոն խումբ չափ Թունկուզներ։ Կը հաստատուի այն լուրը թէ թշնամի հետեւակները ու հեծելազօրքերը գրաւած են Ան-Ջուն եւ Փինկ-Եանկը։ Վերջերս տասներեք փոխադրանաւեր ճապոնական զինուորներ ցամաք հանեցին Չէնամբօ։ Ծովեզերքին վրայ, Կաօ-Ջիաօյի մօտէն Ջին-Ջէու-Վաի դիմացը, արշաւանքի պատրաստութիւն չէ տեսնուած։ Անհիմն են լրագիրներու կողմէ տրուած տեղեկութիւնները՝ ծովեզերքի զանազան մասերը ճապոնական զինուորներու ցամաք ելլելու մասին։»

Հռոմ.— Առջի օրուան թուականով Խարպինէն կը հեռագրեն թէ զինուորական երեսուններեք կառախումբեր միայն հոն ժամանեցին՝ թշնամութիւնները սկսելէն ի վեր, եւ թէ այդ կառախումբերուն զէթ կէսը ռազմամթերք եւ պաշար միայն տարած են։ Վերջին քառասուն օրերուն, Խարպին ժամանած են 20,000 զինուոր, որոնց 4000ը՝ Նիու-Չուանկ, Փորթ-Արթուր ու Մուգտէն ղրկուած են եւ 2000՝ ալ Վլատիվոսթոք։ Խարպին մնացած զինուորներու մեծ մասը հիւանդանոց կը գտնուի, վասն զի շատ գէշ վիճակի մէջ ժամանած են։ Կը յաւելցուի որ յառաջիկայ շաբթու կառախումբերը միջին հաշուով օրական հազար զինուոր Խարպին տանին, բայց երկաթուղիին վրայ խառնակութիւն կը տիրէ եւ միանգամայն ամրոցներ կը շինուին։

Թոքիօ.— Երէկ տեղական թերթի մը մէջ հրատարակուած լուրի մը նայելով, ճապոնական զօրաբաժին մը մարտ 19ին Լեաօ-Թունկի թերակղզին ցամաք ելլելով, ռուս զինուորներուն հետ ընդհարում մը ունեցեր է Փորթ-Արթուրի ետեւը։ Միեւնոյն ատեն ճապոնական նաւատորմը ռմբակոծեր է քաղաքը եւ նաւահանգիստը։ Ճակատամարտը մարտ 19ի իրիկուան ժամ 6էն սկսելով մինչեւ հետեւեալ օրուան ժամը 10 շարունակուեր է։ Տասնըվեց նաւեր մասնակցեր են յարձակումին եւ թէ ճապոնները գրաւեր են Փորթ-Արթուրը։ (Օրուան հեռագիրները արդէն հերքեցին այս լուրը. Ծ. Խ.) Ուրիշ մանրամասնութիւն չի հաղորդուիր։ Այդ լուրը տակաւին հաստատուած չէ, թէեւ կը սպասուի որ Փորթ-Արթուր նոր յարձակումի մը առարկայ ըլլայ։ Չինկ-Սինկի մէջ ալ ուրիշ ընդհարում մը կատարուեր է ռուսական եւ ճապոնական զինուորներու միջեւ։ Ռուսերէ վեց հարիւր հոգի մեռեր ու վիրաւորուեր են։

— Իրազեկ աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ Փորթ-Արթուրի մէջ ռուսական հետեւակներու չորս զօրագունդեր կան՝ այսինքն 16,000 հոգի, ինչ որ բաւական է, նաեւ քիչ մը հեծելազօրք ու թնդանօթակիր զինուորները հիմա ցամաքի կողմէն պաշտպանութեան երկրորդ գիծ մը կը շինեն՝ երկաթ թելերէ շրջապատուած։

Շանկայ.— Նիու-Չուանկէն առնուած լուրերու նայելով, ճապոնները անցեր են Թաթունկի կիրճը։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ Ռուսերու եւ ճապոններու միջեւ ընդհարումներ կատարուեր են եւ թէ ճապոններուն առջեւ ճամբան բաց է մինչեւ Մաթիէն-Լինկ (Մաթիէնի կիրճը)։ Անգլիական հիւպատոսը յորդորեց կիները ու տղաք որ Նիու-Չուանկէն հեռանան՝ գետակին սառոյցները չհալած։ Քսան հազար Ռուսեր կան Նիու-Չուանկի շրջակայքը։ Մտադրութիւն կայ խոշոր նաւակներ ընկղմել՝ նաւահանգիստին մուտքը պաշարելու համար։ Չինացիները կը տանին բոլոր դրամները։ Գանձին մէջ դեռ գրեթէ տասը հազար տոլար կայ։ [illegible] տանձներ է Նիու-Չուանկի մէջ ռուսեւչինական պանքային տեսչութիւնը։ Մանչուրիոյ Չինացիները կը շարունակեն հեռանալ։

Նիու-Չուանկ.— Այսօր Խազախներու երկու զօրագունդեր չորս թնդանօթներով Նիու-Չուանկ ժամանեցին։ Գետակին երկայնքը ամրութեանց շինութիւնները գիշեր ցորեկ առաջ կը տարուին։ Քաղաքին դուռները ռուսական պահակներ կեցած են՝ ելքը արգիլելու համար։

Թոքիօ.— Ճափոնի նախարարները խորհրդակցութիւններ կը կատարեն կուսակցութեանց պետերուն եւ ժողովոյ գլխաւոր ներկայացուցիչներուն հետ՝ ծրագրել պատերազմական տուրքին նկատմամբ։ Օր օրի կը հաստատուի այն կարծիքը թէ Ճափոնի կառավարութիւնը փոխանակ նոր տուրքերու հաստատմամբ անմիջապէս վճարելու պատերազմի ծախքին կարեւոր մէկ մասը, այդ առթիւ որ գանձաթուղթեր հրապարակ պիտի հանէ։ Հետեւաբար յայտնի կ՚երեւայ որ աղի մենավաճառ մը հաստատելու եւ կամ մետաքսի վրայ տուրք մը հաստատելու ծրագիրը մէկ կողմ պիտի թողուի։ Կը յաւելցուի նաեւ որ կալուածական տուրքը նախապէս ըսուածին չափ չպիտի աւելնայ։

— Վաղը Ճափոնի Երեսփ. Ժողովին պիտի առաջարկուի շնորհակալութեան քուէ մը ալ նաւատորմին Փորթ-Արթուրի առջեւ տարած յաղթանակներուն համար։ Ներկայացուելիք օրակարգը պիտի գրուատէ սպաներու եւ նաւաստիներու արիութիւնը ու դիւցազնութիւնը եւ պիտի յայտնէ Ճափոնի ազգին երախտագիտութիւնը։

Բեղեսպուրկ.— Ֆրանսայի Սէլվիսթրը զօրավարը եւ միւս սպաները որոնք ռուսական բանակին մէջ պատերազմական գործողութեանց պիտի հետեւին, երէկ իրիկուն Բեղեսպուրկ ժամանեցին։ Յառաջիկայ շաբթու Ծայրագոյն Արեւելք պիտի ուղեւորին։

— Ֆրանսայի դեսպանը երէկ իրիկուն հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ ֆրանսական զինուորական պատուիրակութեան որ վաղը Ցարին պիտի ներկայանայ ձմեռուան պալատին մէջ։

— Ռուս լրագիրները ամէն տեսակ մանրամասնութիւններ կը հրատարակեն Քուրոբաթքին զօրավարին նկատմամբ, որ հիմա Ծայրագոյն Արեւելք կ՚ուղեւորի օրը հազար ութ հարիւր վերստ ճամբայ կտրելով առանց կենալու։ Բուռն տպաւորութիւն մը գործեց զօրավարին կողմէ Թրոյցքի վանքին տրուած այցելութիւնը Մոսկուա մեկնած օրը։ Կղերականները եւ պատուիրակութիւնները բաղդատութիւն մը ըրին Քուրոբաթքին զօրավարին ու Տիմիթրի Տոնսքոյի միջեւ որ Քուլիքովոյի ճակատամարտին մէջ տարած յաղթանակին առջի օրը օրհնութիւնը առաւ նոյն վանքին մէջ Ս. Սերկէի պատկերէն։ Զօրավար Քուրոբաթքին. Մոսկուայէ մեկնելուն, հետը տարաւ իրեն նուիրուած բազմաթիւ դրօշներ եւ եկեղեցական պատկերներ։ Զօրավարը համեստութեամբ ընդունեց իրեն նկատմամբ արտայայտուած համակրութիւնները, ըսելով որ աւելի բանակին կը վերաբերին, քան թէ անձնապէս իրեն։ Զօրավարին ձին անգլիական տեսակէ է «մարշալ» անունով։ Վեց տարեկան է՝ Եանովոյի կայս. ասպաստաններէն ելած։ Ձենքի ձայներուն վարժուած է, նաեւ պարզ բառով մը կը կանգնի եւ կը պառկի. նաեւ անջրպետներուն վրայէն շատ լաւ կը յարձակի։

— Ստոյգ աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ Նիքոլա կայսրը օգոստոսին պատերազմի դաշտը պիտի երթայ։ Հաւանական է որ կայս. ընտանիքը Զատկական տօները Մոսկուայի մէջ անցընէ։

— Կայսրուհին զատկական նուէր մը պիտի ղրկէ Մանչուրիա գտնուող ռուսական բանակին իւրաքանչիւր զինուորին։ Այդ նուէրները անձնական են, եւ վերաբերութիւն չունին կայսրուհիին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովներու կողմէ ղրկուածին. Զոր այդ առթիւ անսահման գումար մը յատկացուց կայսրուհին։

— Կը հերքուի անգլիական աղբիւրէ տրուած այն լուրը թէ Սթարք ծովակալը զինուորական հսկողութեամբ տարուած ու բանտարկուած եւ հոն անձնասպանութեան փորձած ըլլայ։

— Տալնիի դիմացը գտնուած կղզիներուն ռմբակոծութեանը միջոցին ճապոնները մեծապէս վնասեր են Կարմիր [illegible] տեղերու։ Ռուս կառավարութիւնը կը բողոքէ այդ պարագային դէմ, որ բռնաբարութիւն մըն է պատերազմի օրէնքներուն քաղաքակիրթ ազգերու միջեւ։

— Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն մէկը յայտարարեց թէ Ծայրագոյն Արեւելքէն առնուած լուրերու նայելով՝ ճապոնները թունաւորիչ կազ որ աղտոտ ռումբեր գործածած են։ Ըսաւ նաեւ թէ Ռուսիոյ նկատմամբ Մ. Նահանգաց նոր ընթացքը լաւ տպաւորութիւն մը գործած է։

— Ներքին գործոց նախարար Պ. Բլեւէ իր մօտ հրաւիրելով Նովոյէ Վրէմիայի արտօնատէր Պ. Սուվորինը, յանձնարարեց որ իր յօդուածներուն լեզուն չափաւորէ Անգլիոյ նկատմամբ։

Լոնտոն.— Նախարարապետ Պ. Պալֆուր, Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցումի մը պատասխանելով, սա յայտարարութիւնը ըրաւ.— «Անգլիոյ կառավարութիւնը տեղեկութիւն չունի թէ հիմա Կարմիր Ծովի մէջ, Սուէզի բացերը, ռուսական մեծ յածանաւ մը եւ թորփիլանաւ մը գտնուին։ Անգլիոյ կառավարութիւնը իմացաւ որ անցեալ ամսուն մարտանաւ մը, Կարմիր Ծովին մէջ, խուզարկեր է բրիտանական շոգենաւ մը, քննելով բոլոր թուղթերը, բայց այդ մասին ծանօթ եղած իրողութիւնները բաւական չեն բողոք մը ընելու։ Այս միջոցիս Կարմիր Ծովին մէջ անգլիական յածանաւ չկայ։»

Թոքիօ — Հոս գտնուող զինուորական կցորդները եւ լրագրական թղթակիցները շատ դժգոհ են թէ տակաւին իրենց արտօնութիւն չի տրուիր պատերազմի դաշտը երթալու։ Մեկնելու օրերնին տակաւին որոշուած չէ։ Հիմա Թոքիօ գտնուող օտարականները գիտել կուտան թէ նոյն իսկ անգլիական սպաները, որոնք ճապոնական բանակին պիտի ընկերանան, ստիպուած են նոյն քաղաքը մնալ, մինչդեռ զինուորական գործողութիւններ կը կատարուին Քորէայի մէջ։

Շանկայ.— Ռուսիոյ ընդհանուր հիւպատոսէն տեղեկութիւն ուզուեցաւ թէ ռուս կառավարութիւնը ճնշում բանեցուցա՞ծ է Չինաս վրայ, որպէսզի օգնէ Մանչուրիոյ հսկողութեանը եւ աւազակութեան ջնջմանը։ Հիւպատոսը պատասխանեց թէ ո՛չ կրնայ հերքել այդ լուրը եւ ոչ ալ հաստատել։

— Զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատար մը սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.— «Փէքինի ռուս դեսպան Պ. Լէսար գիտնալով որ Չին ներկայ տագնապալից պարագաներուն մէջ չի կրնար առանձին բռնել Մանչուրիացի աւազակները, եւ փափաքելով որ Ռուսիա եւ Չին գործակցին, ապահովցուցեր է Չինկ իշխանը թէ ասպատակութիւնները եթէ չդադրին, ռուս կառավարութիւնը ո՛չ թէ գէշ աչքով պիտի նայի Չինաց չէզոքութեանը, այլ նաեւ Չին պէտք է յոյսը կտրէ իր դերակշռութիւնը վերահաստատուած տեսնելու Մանչուրիոյ մէջ։

Քոբենհակ.— Տեղական թերթի մը թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցաւ Բեղեսպուրկի մէջ միջազգային իրաւանց ուսուցիչ Պ. տը Մարթէնսի հետ, որ նպաստաւոր կարծիք յայտներ է Տանիմարքայի կողմէ չէզոքութիւն հրատարակելուն համար։ Շատ մը Պետութիւններ, մանաւանդ Ռուսիա պիտի ճանչնան այդ չէզոքութիւնը։ Տանիմարքա այդ կերպով պիտի ապահովցնէ տէրութեանց կողմէ միջամտութեան մը սկզբունքը, այն պարագային երբ իր չէզոքութիւնը չյարգուի։

Պարիզ.— Ճապոնական նաւազները կը գործածեն գործիք մը զոր հնարած է անգլիական ճարտարագէտ Պ. Բիլիվակ. այդ գործիքով կրնան հասկնալ թշնամի նաւատորմին եկած ամէնէն փոքր ձայնը. նաեւ ատոր շնորհիւ ճապոնական նաւերը կրնան ամենայն արագութեամբ շրջիլ մշուշի, մթութեան եւ ձիւնի փոթորիկի ատեն։ Ճապոնական նաւը կրնայ խոյս տալ եւ պարագային համաձայն հանդիպիլ թշնամիին նաւերուն։ Հեռաձայնի նման զանգակ մը կայ որ նաւապետին իմաց կուտայ թէ նաւ մը կ՚երեւայ։

— Բեղեսպուրկէն կը հեռագրեն Տէյլի Էքսբրէսի թէ իւրաքանչիւրը 350 թօննոց թորփիլահալածներ, Նեվա նաւագործարաններուն մէջ շինուած, զանազան մասերու բաժնուած Փորթ-Արթուր պիտի ղրկուին անդրսիպերիական երկաթուղիով։ Ասոնց ամէն մէկը տանելու համար քսան վակոն պէտք պիտի ըլլայ։ Միանգամայն [illegible] ալ պիտի ղրկուին՝ այդ մասերը կազմելու համար։

— Զինուորական ռուս իշխանութիւնները բոլորովին անկարելի կը նկատեն թէ ճապոնները կարենան զինուոր ցամաք հանել Փորթ-Արթուրի կամ Տալնիի մօտերը։

Պերլին.— Վոսիշէ Զայթունկ թերթէն կ՚իմանայ թէ ռուս կառավարութիւնը մտադիր է տասներկու խոշոր շոգենաւեր շինել տալ։ Քիլի, Էլպինկի ու Շթէթինի նաւագործարանները հրաւիրուեցան ծրագիրներ ներկայացնել այդ շոգենաւերուն համար, որոնք մէկ տարիէն պիտի շինուին։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 25 մարտ.— Մեծ տէրութիւնները Նիու-Չուանկը դուրս կը նկատեն Չինաս չէզոքութեան շրջանակէն։

ՓԱՐԻԶ.— Փորթ-Արթուրէն կը հեռագրեն թէ Մաքարով ծովակալը իմացուցած է Չինաս կառավարութեան որ թորփիլներ դրած է Մանչուրիոյ ամբողջ ծովեզերքին վրայ։

— Սէուլէն կը հեռագրուի թէ ժանտատենդի համաճարակը կը տիրէ Սէուլի եւ Փինկ-Եանկի կողմերը գտնուող զօրքերուն մէջ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ցարը Քուրոբաթքին զօրավարին սպայակոյտին անդամ անուանեց Մարչան գնդապետը։ Ռուսական շրջանակներու մէջ խիստ լաւատես են պատերազմի վերջնական ելքին մասին։

— Ռուս զինուորական շրջանակներուն մէջ մօտալուտ ճակատամարտ մը կը նախատեսուի Լիաօ գետին վրայ։

— Ռուսիոյ քաղաքական շրջանակներուն մէջ հետզհետէ կասկածը կ՚աւելնայ թէ Չին Ճապոնի հետ միաբանած է։

ՓԱՐԻԶ.— Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Թունուզի պէյը յուլիսին Ֆրանսա պիտի այցելէ, ընկերակցութեամբ ֆրանսական ներկայացուցիչ Պ. Բիշոնի։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Դաշնագրութիւնը.— Բանակցութիւններ.— Տպաւորութիւնը Ռուսիոյ մէջ։

Լոնտոն, 22 մարտ.— Անգլեւֆրանսական բանակցութիւնները, որոնք կը վերաբերին Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի մէջ գաղթային զանազան խնդիրներու կարգադրութեանը, մինչեւ առջի օրը շարունակուեցան Փարիզի մէջ, եւ երէկ ալ վերսկսան Լոնտոնի մէջ։

Բեղեսպուրկ — Ռուսական շահերուն տեսակէտով Նովոսթի մեծ կարեւորութիւն կ՚ընծայէ անգլեւֆրանսական դաշնադրութեան, յուսալով որ պիտի նպաստէ մեղմացնելու Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ եղած հակակրութիւնը. նաեւ պիտի դիւրացնէ մերձեցում մը երկու ազգերու միջեւ։ Նովոսթի կը յարէ թէ, տիեզերական խաղաղութեան օգտին համար, պէտք է յուսալ որ Ռուսիոյ, Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ միջեւ եռեակ զինակցութեան մը գաղափարը պիտի իրականանայ, քանի որ ալ եւս չի կրնար քաղաքական ցնորք մը նկատուիլ։

ՀԷՐԷՐՕՆԵՐԸ

Գնդապետ Լէօթվայնի հեռագիրը.— Ճամբան ազատ։

Պերլին, 22 մարտ.— Գերմանական հարաւային Ափրիկէի կառավարիչ գնդապետ Լէօթվայն կը հեռագրէ թէ 40-50 քիլոմէթր տարածութեան մը վրայ, Օմարուրու եւ Օմաթաքօ գետերուն երկայնքը, ճամբան ազատ է։ Ուօլքման տեղակալին պաշտօն տրուած է գրաւել զայն իր ջոկատով եւ երթեւեկութիւնը արգիլել։ Ձեռք առնուած այս միջոցով կը յուսացուի որ Հէրէրօները չպիտի կրնան դէպի հիւսիս նահանջել, ինչպէս մտադրութիւն ունէին։

ՉԻՆ

Պատերազմական տուգանքին յետաձգումը.— Ափիոնի մաքսանենգներ։

Բէքին, 22 մարտ.— Թիէն-Ցինէն Սթանտարտի կը հեռագրեն թէ Չինաս արտաքին գործոց նախարարը կոչ մը կ՚ուղղէ օտար տէրութեանց, պատերազմական տուգանքի վճարման պայմանաժամը երկարաձգելու համար տարի մըն ալ։

— Շանկայէն կը հեռագրեն թէ հազարի չափ ափիոնի մաքսանենգներ ընդվզած են Չէ-Չուանի մէջ։ Չունկ-Քինկէն 70 քիլոմէթր հեռու պարտութեան մատներ են զօրագունդ մը, տասնըվեց հոգի սպաննելով անոնցմէ։ Օգնական զօրք ղրկուած է Չունկ-Քինկէ։

ՆՈՐ ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Շուայտ բարքեր,— Անգլիացի նկարչի մը աշխատանոցին մէջ.— Անստորագիր նամակ մը.— Ոստիկաններ սանդուխի մը վրայ.— Շպար, ծաղիկ եւ անուշահոտութիւններ.— Տասնըինը ձերբակալութիւններ:

Փարիզ, 20 մարտ.— Քսան տարի առաջ, Բէլ-Մէլ-Կազէթ երեւան կը հանէր Լոնտոնի գայթակղութիւնները, որոնց մասնակցած էին կարեւոր անձեր։ Հիմա ալ Փարիզի մէջ յաճախադէպ կը դառնան այդ լպիրշ գայթակղութիւնները։ Դեռ չէ մոռցուած «Սեւ պատարագը» զոր երկու ազնուական երիտասարդներ կը կատարէին Փարիզի մէջ, անչափահաս տղաք գլխէ հանելու համար։ Այս օրերս ալ նոր գայթակղութիւն մը երեւան հանուած է Փարիզի մէջ։ Անգլիացի նկարիչ մը հերոս կը հանդիսանայ այս անգամ, իր աշխատանոցին մէջ խենէշ տեսարաններ պարզելով։ Ահա ի՛նչպէս երեւան ելած է այս դէպքը։ Չորս օր առաջ ոստիկանութեան վերատեսուչը անստորագիր նամակ մը ստացաւ, որով կը ծանուցուէր թէ անգլիացի նկարիչ մը՝ Պ. Էրնէսթ Պուլթոնի աշխատանոցին մէջ, կիրակի օրը, շուայտութիւններ պիտի կատարուէին։ Ոստիկանութեան վերատեսուչը հրամայեց Պ. Լէսքինի, որ հանրային բարոյականի վրայ հսկող գործակալ մըն է, գաղտնի քննութիւն մը բանալ։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (43)

ՊԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱՆԶԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Ե.

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՁԱՅՆԸ

Իվօն ետ դարձաւ եւ համեստ մեռելատանին գէշ նրբանցքներէն անցնելով հասաւ մարմարէ մենակոթողով շիրմի մը առջեւ, եւ երկիւղածօրէն ծնրադրեց։

Հոս, եղեւիններու տակ ծածկուած կ՚աղօթէր արդէն, երբ կառքի մը թաւալումը լսելով ճամբուն վրայ, ընդհատեց իր աղօթքը։ Մեքենաբար, ետին դարձաւ։

Իսկոյն ճանչցաւ անցնող կառքը։ Հօրը վիքթորիան էր՝ զոր ան կը գործածէր շրջակայքը կատարած պտոյտներու ատեն. կառքը քշողն էր Ռուանի ծեր ու փոքրակազմ ձի մը, որուն չափաւոր գնացքը եւ պահոյ քալուածքը լաւագոյն երաշխիքն էին։ Կառապանը, Բիէր, կը վարէր կառքը. ու ճերմակ հովանոց մը, գլխարկի մը վրայ պարզուած, բաւ եղաւ ցոյց տալու թէ այդպէս կանուխ պտոյտի ելլողը իր մայրն էր։

Այո՛, տիկին տը Բէրհուարն էր, որ շրջագայութեան ելած էր առտուան ժամը եօթին ատենները, հակառակ իր այն արգելքին, որով պատուիրած էր իր դուռը [illegible] ժամը ութէն առաջ։

Իվօն, սրտատրոփ, դիտեց գնացող կառքը։ Շատ լաւ կ՚ըմբռնէր մօրը դուրս դուրս ելլելուն պատճառը։

Տեսաւ որ կառքը միեւնոյն գնացքով կը բարձրանար գիւղին միւս կողմը գտնուող զառիթափին ի վեր, յետոյ կ՚անհետանար զառիվայրէն վար, ընդդիմակաց զառիթափին վրայ երեւալու համար։ Ու անոր բարձունքին վրայ, ոսկեզօծ վանդակապատի մը ետին, Կարմիր-Դղեակը կը սպասէր այցելութեան։

Մեծ սարսուռ մը ցնցեց մանկամարդ աղջիկը։

Յաւիտենական, անխուսափելի սպառնալիքը կը կանգնէր այդ համայնապատկերին մէջ, գարնան բոլոր թարմ երանգներովը զարդարուն։

— Ո՜հ, հայր իմ, ինչո՞ւ համար զիս ձգեցիր գացիր. ինչո՞ւ համար մեկնեցար այս աշխարհէն։ Հիմա ո՞վ պիտի պաշտպանէ զիս։ Ո՞վ պիտի ազատէ զիս այդ մարդուն ձեռքէն։

— Ե՛ս, պատասխանեց ետեւէն ծանր ձայն մը, հայրական օծութեամբ թրթռուն։

Իվօն ոտքի ելաւ, չորս դին դիտելով ապշութեամբ, իր խօսքը լսուած ըլլալուն համար զարմացած։

Կանգուն տեսաւ աբբայ Քարնէլը, որ զինքը կը դիտէր տամուկ աչքերով, երբ ու ձեռքերը միացուցած աղօթագիրքի մը վրայ, սեւ սաղրիէ մաշած պատատով մը ծածկուած։

— Դո՛ւք էք, պարոն աբբայ, գոչեց Իվօն, ուրախութեամբ։ Ո՛հ, օրհնեալ է Աստուած որ իմ քովս առաջնորդեց ձեզ։

Ծերունին սիրալիր կերպով ժպտեցաւ եւ իրեն քաշեց անոր երկու սպիտակաթոյր ձեռքերը, որոնք իր ձեռքերը բռնած էին։ Անհուն քաղցրութեամբ մը հարցուց։

— Ո՛հ աղջիկս, խօսեցէք. կ՚ուզեմ գիտնալ թէ ի՛նչ բան վիշտ կը պատճառէ ձեզի. ի՛նչ բան կրնայ ձեր վիշտը փարատել։ Եւ երբ հին բարեկամ մը որ ձեր առաջին հաղորդութիւնը տուած է ու ձեր հօր վերջին խոստովանութիւնը ընդունած է, քիչ մը իրաւունք ունիմ ձեր գաղտնիքը գիտնալու։

— Ո՛հ, կ՚երդնում որ ձեզի համար գաղտնիք չունիմ, սրբազան բարեկամս։ Մնաց որ, գիտէք։

— Այո՛, փոքրիկ Իվօնս, գիտեմ։ Անոր համար կը յիշեցնեմ ձեզ թէ պարտիք ձեր վիշտը յայտնել։

Մեղմօրէն, սրտայոյզ մտերմութեամբ մը, զոր կը թոյլատրէին իր սրբազան պաշտօնը, բայց մանաւանդ իր տարիքը ու իրեն եւ Բէրհուարն ընտանիքին միջեւ տիրող երկարատեւ մտերմութիւնը, աբբան Իվօնի թեւը մտաւ եւ տուն տարաւ զայն։

Այն ատեն դառնալով մանկամարդ աղջիկը, ինչպէս մանկութեան օրերուն մէջ, ըսաւ.

—Փոքրի՛կ, քիչ մը առաջ տունը չէի. Ֆրանսուազ իմաց տուաւ քու այցելութիւնդ, աւելցնելով թէ ո՛ւր կրնայի գտնել քեզ։ Այդ պատճառաւ յանկարծակիի բերի քեզ։

Դրան մղլակը հրեց եւ Իվօնը առաջնորդեց գեղեցիկ բակ մը, եղանակէն առաջ բացուած ճիւղիկներով ու եղրեւանիներով շրջապատուած։ Յետոյ, սպասուհին քով երթալով, որ դրան ձայնը լսելով վազած էր, ըսաւ.

— Ֆրանսուազ, սեր ու անուշեղէն ըլլալու է։ Նոյն իսկ տաք ըլլալու են։ Անոնցմէ բեր մեզի։ Իվօն աղուոր մը պիտի ուտէ։

Մինչ օրիորդ Բէրհուարն ժխտական շարժում մը կ՚ընէր, աբբան ըսաւ.

— Իրաւունք չունիս մերժելու։ Գիտեմ թէ ի՛նչ պիտի ըսես ինծի։ Հոս գալէ առաջ, նախաճաշ ըրած ես, այնպէս չէ՞։ Գիտեմ թէ ի՛նչ են պատարագէն առաջ ժամը հինգին եղած նախաճաշերը։ Ծամը չեն ուտեր, եւ երկու կտոր անուշեղէն, սալի երկու բոլորակի հետ, ստամոքսդ չպիտի ծանրաբեռնեն։

Մանկամարդ աղջիկը համոզուեցաւ այս խօսքերէն, որբային քով գնաց նստաւ, զով հովանոցակի մը տակ, ուր կը մագլցէին քաջուարդներ, այծտերեւներ եւ յասմիկներ։ Միայն թէ տարուան այդ եղանակին, տերեւները նոր բողբոջած էին եւ ծաղիկներն ալ՝ բացուելու վրայ, այդ սաղարթալից օրօրոցին տակ։ Ֆրանսուազ զմայլական հաճոյութիւններով, միտանի սեղան մը դրաւ, որուն վրայ վանիլիայով սերի սկահակ մը զետեղեց. նաեւ վառարանէն նոր դուրս ելած անուշեղէններ եւ կտոր մը կարագ։

(Շարունակելի)

որովհետեւ անգլիացի նկարիչը մեծ յորդ կը վայելէր իր բնակած Թաղին ու տան մէջ։ Հանդարտաբար, վայելուչ հագուած, Թալս մազերը ճակտին վրայ բերած, անթերի ճէնթլմէնի մը երեւոյթը ունէր։ Մնաց որ իր առողջութիւնն ալ զինքը ս՚կմէկեան Թելադրել կուտար Թէ անիկա խառնագնաց կեանք մը կրնար վարել։ Տժգոյն ու կծկուած դիմագծերով, չոր հազ մը ունէր։ Այս պատճառաւ հիւծախտաւոր կը համարէին զայն։ Կանոնաւոր կեանք մը կը վարէր, նկարչութեամբ զբաղելով, Հազիւ երբեմն շաբաթ օրերը կը բացակայէր տունէն, ըսելով Թէ Անգլիոյ դեսպանատունը կամ հիւպատոսարանը կ՚երթար։ Գանք ոստիկանական քննութեան։ Պ. Լէօբին, իր հինգ պաշտօնեաներուն ընկերակցութեամբ, շաբաթ իրիկուն, նշանակուած տունը գնաց։ Հինգ ոստիկանները տեղաւորեց դռնապանին խցիկին մէջ։ Հազիւ քանի մը վայրկեաններ անցած էին, երբ անգլիացի նկարիչը, Պուլթօն, ափրիկեցիի տարազ հագած, ուղղակի իր աշխատանոցը ելաւ, դռնապանուհիին յանձնարարելով որ իր աշխատանոցը ցոյց տայ, քիչ մը յետոյ իրեն այցելող բազմաթիւ անձերու։ Դռնապանուհին զարմանքով դիտեց որ Պ. Պուլթօնի աշխատանոցը տարօրինակ փոփոխութիւններ կրած էր։ Կարմիր ու ճերմակ գորգեր կը զարդարէին պատերը։ Գետնին վրայ ծաղիկներ սփռուած էին, ու անուշահոտ նիւթեր կը վառուէին խնկարաններու մէջ։ Ընտիր կերակուրներով սեղան մը շուկուած էր աշխատանոցին մէջտեղը. շամպանիա ու զանազան ըմպելիներ ալ կային։ Խորը, լայն մահճակալ մը կը գտնուէր, մաշկեականներով ծածկուած։ Իսկ քանապի մը վրայ կը տեսնուէին չլարներ, բրինձի փողիի տափեր, պտուտ գոյնով ժապաւէններ եւ անբացատրելի գործիքներ։ Դռնապանուհին գնաց ոստիկաններուն պատմեց բոլոր տեսածները։ Ժամը իննէն յետոյ, հրաւիրեալները սկսան գալ։ Ասոնց մէջ կային ափրիկեցիներ, զուաւ մը, հեռաւորական պաշտօնեայ անչափահաս տղայ մը, չիք երիտասարդներ։ Ժամը տասնին, Էրնէսթ Պուլթօնի բոլոր հրաւիրեալները, Թասով տասնըինը, ամէնքն ալ եկած էին։ Բիչ յետոյ երգերու ձայներ լսուեցան, երգեհոնի ընկերակցութեամբ։ Շամպանեայի խցերը բացուեցան։ Շուառութիւնը սկսած էր։ Դռնապանը, իր կինը ու հինգ ոստիկաններ պարկեշտ տանիքին վրայ ելան, դիտելու համար աշխատանոցին մէջ անցած դարձածը։ Այսպէս ներկայ գտնուեցան աղտոտ տեսարանի մը։ Սենեակին խորը չքնաղապէս լուսաւորուած, ինը երիտասարդ, բոլորովին հանուած, fnaմէքիֆներով կը չըպարէին մարմիննին։ Ջուլով մը ծաղկի պսակներ կը դնէր անոնց գլուխը։ Սենեակին անկիւնը, միւս հրաւիրեալները, այլանդակ զգեստներ հագած, լուռ կը սպասէին։ Հոլլանտցի մը երգեհոնին առջեւ անցած կը պատրաստուէր նուագելու։ Նկարիչը լայն բազմոցի մը վրայ նստած ծալլապատիկ չինական պղինձէ անօթի մը առջեւ, եղած պատրաստութիւնները կը դիտէր։ Երգեհոնը սկսաւ գործել։ Ջափահաս պատանի մը, որուն մերկ մարմինին վրայ ոսկի ապարանջաններ կային, մօտեցաւ հրաւիրեալներէն մէկուն, որ ափրիկեցի հագուստով, ճերմակ քամելիա կը կրէր լամբակին վրայ, եւ Թեւը անոր տուաւ։ Ընդհանուր դաւը զարնուեցաւ։ Պ. Լէօբին հրամայեց յանուն օրինաց դուռը բանալ։ Երրորդ անգամուն դուռը բացուեցաւ եւ ոստիկանները ներս խուժեցին։ Տասնըինը հրաւիրեալները ոստիկանատուն առաջնորդուեցան։ Ասոնց մէջ կան տասն չափ օտարազգիներ, Հոլլանտացի, Զուիցերիացի, Իրլանտացի եւ Անգլիացի ու օտարազգի մը։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԱԶԴ

Օսմանեան կայսերական դրամատուն Բերայի ճիւղը փոքր խնայողութեանց դիւրութիւն ընծայելու նպատակաւ՝ որոշած է ամսական մասնակի վճարումներով հատուցանելի փոխառութիւններ ընել յետագայ պարգեւատոր արժեթղթոց վրայ.

Արեւելեան երկաթուղեաց արժեթղթք
Եգիպտական Քրէտի Ֆոնսիէի « «
Օսմանեան ազգ. դրամատան « «
Ֆրանսական քոմմիւնալ եւ ֆոնսիէր
(ամբողջ եւ քառորդ) « «
Ֆրանսական Քրէտի ֆոնսիէի « «
Վիլ տը Բարիի « «
(ամբողջ եւ քառորդ)

Օսմանեան կայսերական դրամատունը վերոյիշեալ փոխառութիւնը ըրած ատեն պիտի պահանջէ իր յաճախորդէն որ յուն գնով ծախսը առնուած արժեթղթոյն արժէքին մէկ քառորդին վճարումը։ Այն առաջին վճարումն ընող յաճախորդներ տէր պիտի ըլլան գնուած արժեթղթոց ըստ ընկալագրի զոր իրենց պիտի տրուի եւ ուր արձանագրած պիտի ըլլան արժեթղթոց թիւերը, վայելելով միանգամայն կտրոններու ինչպէս եւ վիճակահանութեամբ վաստկելի գումարներու հասոյթները։ Վերոյիշեալ արժեթղթերը իբր գրաւ պիտի մնան Օսմանեան կայսերական դրամատան քով մինչ ի վճարումն փոխառութեան գումարին եւ տոկոսաց պատկանեալ տոկոսներու. Վերընշանակեալ եւ այլ նոյն օրինակ. արժեթղթեր, Օսմանեան կայսերական դրամատան Բերայի ճիւղը մինչ ի պատրաստ գտնուելով, հասարակութիւնը կրնայ ուզած ժամանակ գնել զայնս Թէ՛ կանխիկ եւ Թէ ըստ յօժարութեան ամսական մասնակի վճարմամբ։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրաժի աղօթքը կատարելէ ետքը Կայսր. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Ռումանիոյ դեսպանը ու տիկինը, Թարգմանը, Սէօտօյլի իտալական դեսպանը ու Կ. Պոլսոյ դեսպանատան մէկ քարտուղարը եւ արեւելեան երկաթուղիներուն ընդհանուր տնօրէնին օգնական Պ. Միլլէր. իսկ հիւրանոցին պարտէզին մէջ կեցած էին դեսպանատանն յանձնարարուած քառասունի չափ հիւրեր, Գերմանիոյ դեսպանատան պահականութեան սպաներէն ու նաւաստիներէն տասներք հոգի եւ Անգլիոյ դեսպանատան պահականութեան սպաներէն ու նաւաստիներէն տասներեքը հոգի։ Ներկաներէն ոմանք արքայազգաւոր Իպրահիմ պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

— Թէ՛ հիւրանոցը եւ Թէ պարտէզը գտնուողները, կայս. Իրատէի մը համաձայն, պատուասիրուեցան Թէյով, պիսքիւիթներով եւ օշարակներով։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ. — «Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ ընդունուած արտօնութեամբ, Ռումանիոյ դեսպան Պ. Լահովարի պատիւը ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան»։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Ճիորը Մուսթաֆա Փաշա գաւառակի Լէֆքէ գիւղախմբին Տէրվէն Թէքէ գիւղին պուլկար ժողովուրդը, եօթնէն մինչեւ եօթանասուն տարեկան, ուղերձ մը ղրկած են, Իզտամի որով զղջալով կը յայտարարեն Թէ չկրնալով գնահատել չնորհիւ Վեհ. Սուլթանին իրենց վայելած անդորրութիւնը, աւազակներուն Թելադրութեանց խաբուելով իրենց գիւղէն հեռացեր, սակայն, բաւական տառապելէ ետքը, նորէն իրենց գիւղերը վերադարձած են։ Միանգամայն կը յայտնեն Թէ նոյն գիւղին պահապան զինուորական ջոկատը, հարիւրապետ Ֆերիդ պէյի հրամանատարութեամբ, նուաճած է բոլոր աւազակները որոնք այդ գիւղին վրայ յարձակած էին Թէ՛ բնակիչները փախուստի դրդելու եւ Թէ անոնց գոյքերը ու արմտիքները կողոպտելու։ Ուղերձը ստորագրողները կը յայտարարեն որ գիւղ վերադառնալնուն՝ իրենց բոլոր ունեցածները անպակաս գտեր են, այն աստիճան որ ցորենի հատիկ մը անգամ կորսուած չէր։ Շնորհակալութիւն կը յայտնեն Թէ՛ հարիւրապետին եւ Թէ զինուորներուն վեհանձն ընթացքին համար, յաւելով որ անոնք ամէն օր յարգոր կը կարդան հաւատարիմ հպատակ Վեհ. Սուլթանին։ Ուղերձը ստորագրողները այդ առթիւ իրենց երախտագիտական ու հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը կը յայտնեն։

— Սպարտակեալ Դուռը գրեց նահանգներու փութով տեղեկագրել աւազակներու հետ կատարուած ընդհարումներու ատեն մեռած զինուորներու այրիներուն եւ որբերուն անունները, անոնց ամսաթոշակ յատկացնելու համար։

— Սէլանիկի նահանգին մէջ խաղաղի արտադրութիւնը աւելի ընդարձակ սահմանի մը մէջ կատարելու մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Անատոլու նաւագործարանը, որուն ճարտարագէտները եւ գործաւորները Թէրսանէի մէջ կը կատարեն օսմ. երեք մարտանաւերու նորոգութիւնը, յայտարարեր է ծովային պաշտօնարանին Թէ այդ նորոգութիւնները աւարտելէ ետքը պիտի սատնձէ Ասtsիլ-qasէr ու Խիստավէնtsիկեար յածանաւերուն եւ Ֆէյզը Պարի ու Շագիք երկրորդ կարգի յածանաւերուն շինութեանց ամբողջացումը։

— Թէրսանէի մէջ շինուող Նասրը խիւտա մարտանաւին սպառազինումը մօտերս պիտի աւարտի։

— Արմաթրունկի Կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչը մօտերս Անգլիա պիտի ուղեւորի՝ նոյն նաւագործարանին մէջ շինուած Համիտիէ յածանաւին ու Էրթողրուլ շոգենաւին փորձերուն ներկայ գտնուելու եւ անոնց հետ Կ. Պոլիս դառնալու համար։

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Կայս. Իրատէ մը նորէն հրամայեց մեծ ուշադրութիւն ընել կառավարութեան պաշտօնեաներու լաւ ընտրութեանը մասին։ Կայս. այդ հրամանը հաղորդուեցաւ պէտք եղած տեղերը։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչական Խորհուրդը նոր շինուելիք շոգենաւերուն համար զանազան նաւագործարաններու առաջարկութիւնները նկատողութեան առնելով, անոնց հինգին ծրագիրները միայն նպատակի յարմար դատեց։ Դիմած ընկերներուն մէջ կայ նաեւ Արմաթրունկի նաւագործարանը որ իւրաքանչիւր շոգենաւի համար քսան հազար ոսկի գին առաջարկած է, բայց Շիրքէթի վարչական Խորհուրդը ընդունելով հանդերձ Թէ այդ նաւագործարանին շինելիք շոգենաւերը խիստ լաւ պիտի ըլլան, աւելորդ դատած է այդքան սուղ շոգենաւեր շինել տալ, վասն զի այդքան զօրաւորութեան մը պէտք չկայ եւ Թէ Շիրքէթը պիտի պարտաւորուի քանի մը տարիէն տասը շոգենաւեր ալ շինել տալ, քանի որ իր գործառնութիւնները հետզհետէ կ՚աւելնան։ Ուրիշ կարգ մը նաւագործարաններ աւելի աժան գին առաջարկած են, սակայն Շիրքէթը չէ ընդունած, նկատելով որ աժան շինուած շոգենաւերը պահանջուած պայմաններուն չեն համապատասխաներ։ Հետեւաբար հինգ ծրագիրներ միայն յարմար դատուած է, որոնց մէկը ընտրելով, ներկայացնող նաւագործարանին շինել պիտի տայ շոգենաւերը։ Վարչական Խորհուրդը հիմա այդ խնդրով կը զբաղի։ Յանձնարարուելիք նոր շոգենաւերը 39 ու 40 Թիւերուն պէս պիտի ըլլան՝ սա տարբերութեամբ որ վերի յարկերը փոխանակ մինչեւ ծխնելոյզը երկարելու, մինչեւ գլխու կողմը պիտի երկարին։

— Գարաքէօյի կամուրջին առջեւ Շիրքէթի շոգենաւերուն նաւամատոյցներուն համար նոր շինութիւններ կը կատարուին։ Բաց իսկ կամուրջէն մինչեւ շոգենաւերուն վերի յարկերը կամրջակներ կը շինուին, որոնք միայն շոգենաւերէն ելլողներուն պիտի յատկանան. իսկ մտնողները դարձեալ վարէն պիտի մտնեն։

— Շիրքէթի վարչութիւնը ծովային նախարարութեան դիմած էր Պէշիքթաշի նաւամատոյցը աւելի ընդարձակելու համար։ Ծովային Խորհուրդը գրեց Շիրքէթի վարչութեան՝ պաշտօնեայ մը ղրկել, որպէս զի այդ մասին Շիրքէթի կարծիքը եւ հարկ եղած բացատրութիւնները հաղորդէ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը գրեց Մախսուսէի, Շիրքէթ Խայրիէ, Կուրճի Ընկերութեան եւ օսմ. բոլոր Ընկերութեանց որ ծովային առեւտրական նաւապետներու վարժարանին շրջանաւարտները յարմար պաշտօններու մէջ գործածուին։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԸ. — Ելմըտական նախարարութիւնը հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց որ ոչ-իսլամներու զինուորական տուրքը գանձելու առթիւ անհատներուն Թիւը նախապէս բաղդատել մարդահամարի տոմարներուն հետ, վասնզի զանազան տեղեր օրինական այդ արամագրութիւնը չյարգուելով շատ անհատներու անունները երբեմն չեն հանուիր եւ այդպէս զինուորական տուրքը պակաս կը գանձուի։

ՀՆՈՒԱԴՐԱԿԱՆ Թեկերու նորոգութեան համար այս տարի 1,474,000 ղրուշ յատկացուած է։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ Թրամուէի Ընկերութեան բաժնետէրերու ընդհանուր ժողովը մարտ 17ին պիտի գումարուի։ Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ այդ գումարման ներկայ պիտի գտնուի առեւտրական Տնօրէն Սապուհի պէյ։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ ՔԱՐԱՓԸ. — Անատոլու երկաթուղիի Ընկերութեան եւ Լոյտի շոգենաւային Ընկերութեան միջեւ եղած կարգադրութեան մը համաձայն, այս վերջինոյն շոգենաւերը քիչ ատենէն շաբաթը երկու անգամ Հայտար Փաշայի քարափը պիտի մտնեն, փոխանակ երկու շաբաթը մէկ անգամի, ինչպէս կ՚ըլլայ հիմա։ Այդ երկու Ընկերութեանց միջեւ շատ բարւոք յարաբերութիւններ կը տիրեն։ Լոյտի ընդհանուր քննիչ Պարոն Պուքովից, երէկ, Թիրոլ շոգենաւին մէջ սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Անատոլի երկաթուղիին ընդհանուր Տնօրէնի օգնական Պ. Հիւկնէն, ընդհանուր քննիչ Պ. Բրէպս, քննիչ Պ. Շընէլլէր, գործակատար Արիսթիտ Բիբրիղքու պէյ եւն.։ Թիրոլ, երէկ առտու, այդ նպատակով Հայտար Փաշայի առջեւ գնաց։

ՏՕԲՉԷ ՊԱՆՔԻ բաժնետէրերու ընդհանուր ժողովը մարտ 9/22ին Պէրլինի մէջ գումարուեցաւ։ Վարչական Խորհուրդը յայտարարեց Թէ ներկայ տարուան երկու առաջին ամիսներուն գործառնութիւնները աւելցած եւ մինչեւ հիմա ձեռք բերուած արդիւնքները շատ գոհացուցիչ են։

ԲԱՄԲԱԿ. — Լիվըրբուլէն առնուած վերջին հեռագիրներուն նայելով, բամպակի գիներուն վրայ քասնըեօթը «բասսէն»ի բարձրացում մը կայ։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարարութիւնը ծանոյց շոգենաւային օտար Ընկերութեանց գործակալներուն որ խոշոր շոգենաւերը անպատճառ Վօսփորի մէջտեղէն անցնին եւ ոչ Թէ եզերքներէն, վասնզի այս վերջին պարագային շատ մը արկածներ կը պատահին։

ՎԱՐՆԱՅԷՆ Կ. Պոլիս ժամանեցին 149 խալամ գաղթականներ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Բայզերին Մարիա Թերէզա շոգենաւը, հարիւր ութսունըհինգ զբօսաշրջիկներով, երէկ Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց։ Երեք ծխնելոյզով եւ զոյգ պտուտակով գեղեցիկ շոգենաւ մըն է։ Փետրուար 13/26ին Ճենովայէն ճամբայ ելլելով Պասթիա, Այաչիօ, Նափոլի, Բալերմօ, Մալթա, Աղեքսանդրիա, Եաֆա, Հայֆա, Պէրութ, Հալէպ ու Իզմիր հանդիպած է։ Աւելէ Պիրէէն եւ Պրինտիզիի ճամբով Նափոլի պիտի դառնայ։ Զբօսաշրջիկներուն մէջ կան Սաքս-Բայմարի կոմսի Ֆիլիբ եւ Լէապոլտ իշխանները, Գերմանիոյ կայսեր սենեկապետներէն Պ. ֆոն Բրիւթէօֆէն, զօրավար ֆոն Բրաւէլ եւ այլն։ Գերմանիոյ դեսպանատան մէջ, այսօր, սեղան մը կը տրուի ի պատիւ անոնց։

ՀԷՍՍԻ Լիւնէսթ-Լաւի մեծ դուքսը ապրիլի կէսէն ետքը Կ. Պոլիս պիտի գայ։ Հետը կը գտնուի Թիկնապահ մը։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Պ. Սիմիչ որ, ապաքինած էր, նորէն հիւանդացեր է։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ. — Օսմ. երկիրներու երկաթուղիներուն փոխադրութեանց սակերը երկրին շահերուն համաձայն միաձեւ վիճակի մը վերածելու մասին ձեռնհաս պաշտօնարանը խորհրդակցութիւն կը կատարէ։

ՔԱՐԹ-ԲՈՍԹԱԼՆԵՐ. — Ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանոյց մաքսային վերատեսչութեան՝ բացարձակապէս արգիլել Եւրոպայէն բերուած այն քարթ-բոսթալները որոնք կրօնական չէնքերու եւ իսլամ կիներու պատկերներ կը պարունակեն։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Մարտ 15/28 երկուշաբթի օրէն սկսեալ սա յաւելումները եղած են ժամանակացոյցին վրայ.

Կամուրջէն. —

Ժամ 1. Գապաթաշ, Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ, Առնաւուտքէօյ, Պէպէք, Ռումէլի Հիսար, Էմիրկէն, Սթէնիա, Եէնիքէօյ, Պէյքօզ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէսարպուրնու, Եէնիմահալլէ։

Ժամ 1.30 Սթէնիա։

Վասփորէն. —

Ժամ 3.30 Եէնիմ. Մէսարպ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Ռ. Հիս. Պէպ. Առնաւ. Գուր. Օրթք. Պէշիքթ. Կմրջ.։

Ժամ 4.15 Պէյք. Բաչապղչ. Չընգլք. Գնլճ. Ա. Հիս. Գնտլ. Վանիք. Չէնկլք. Պէյլէրպ. Կմրջ.։

12/25 մարտ 1904

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Պ. Նէլսընի խումբը զբօսալի ներկայացումներու շարք մը կու տայ այս գիշեր, վաղը ցորեկ եւ վաղը գիշեր։ Իսկ երեքշաբթի գիշերուան համար չքեղ ներկայացում մը կազմակերպած է Պ. Ռամբէլզի ի նպաստ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօն. Ժողովը յառաջիկայ երեքշաբթի նիստ պիտի գումարէ։ Իսկ վարչական միւս ժողովները դադրեցուցած են իրենց նիստերը, զատկական տօներու առթիւ։

—Կեսարիայէն, Ատանայէն եւ Կիլիկիոյ այլ եւ այլ վիճակներէն հարիւրէ աւելի ուխտաւորներ վերջին օրերս ուխտի գացեր են Երուսաղէմ։ Այս ուխտաւորները Պէյրութի վ.հ. կուսակալին մասնաւոր Թոյլտուութեամբ քաղաք կ՚ելլեն, կ՚այցելեն տեղւոյն վանքը եւ կը պտըտին քաղաքին զանազան կողմերը։ Մինչեւ փետր. 4 Երուսաղէմի ուխտաւորներուն Թիւը 600ը անցեր է։

—Պիթլիսի Պաս գիւղէն Յովհաննէս քհնյ. Տէր Յովհաննէսեան հակառակ իր կոչման ժամանակէ մը ի վեր ապօրէն յարաբերութիւն հաստատելով գիւղացի կնոջ մը հետ, Առաջնորդարանի կողմէ հրաւիրուեր է ներկայանալ, սակայն կրկնակի ազդարարութիւններու անսաստ ըլլալով, տեղական իշխանութեան միջոցաւ առաջնորդարան բերուեր է։ Վիճակին Կրօն. Ժողովը փետր. 18ին նիստ գումարելով, բացատրութիւն պահանջեր է քահանայէն, եւ տեսնելով որ քահանան ամէն ինչ խոստովաներ է, միաձայնութեամբ որոշուեր է յիշեալ քահանան անպայման փիլոնազրկութեան դատապարտել։ Նոյն Ժողովին որոշմամբ, այդ քահանան Ամլորդւոյ վանքը պիտի ղրկուի ապաշխարելու համար։ Պիթլիսի Կրօն. Ժողովը այս պարագան տեղեկագրած է Պատրիարքարան։

—Վանայ Սալնապատի որբանոցի սաներէն Ս. Պատրիարքը օրհնութեան գիր մը ուղղած էր։ Փետր. 22ի կիրակի օրը այդ գիրը հանդիսաւոր կերպով կարդացուեր է որբանոցին մէջ։

—Շ. Ջօնկուտրոյ ամավերջի քննութեան Գրաքարի Հարցաքններուն պատրաստութիւնը Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ խնդրուած էր Ոսկեան էֆ. Պէրպէրեանէ։ Պէրպէրեան էֆ. պատասխանած ըլլալով Ուսումն. Խորհրդոյ, Թէ ինք՝ սկզբամբ հակառակ է նախապէս հարցարաններ պատրաստելու դրութեան եւ հետեւապէս չի կրնար ընդունիլ այդ պաշտօնը, Ուսումն. Խորհուրդը այդ Հարցարաններուն պատրաստութիւնը յանձներ է Գափամաճեան Սիմոն էֆ.ի։

—Պէշիքթաշի մաւխթար ընտրուեցաւ Պետրոս էֆ. Նաւյեան եւ Եէնիգաբուի մաւխթար՝ դեղագործ Վիչէն էֆ. Ալլահվէրտի (եղբայր Տօքթ. Ալլահվէրտի էֆ.ի)։

— Ուսումնական Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհ. դարանը։

—Նախորդ նստի որոշման համաձայն, Խորհուրդին անդամներէն Աւետիսեան եւ Կուրտիկեան էֆ.ները անցեալ շաբաթ օր այցելեր էին Սամաթիոյ Ս. Յովհաննեան վարժարանը, Զարմայր Գուլատեան ու. նաւն դժբաղդ պատանւոյն վերաբերեալ յանձնարարուած քննութիւնը կատարելու համար եւ հաղորդեցին արդիւնքը։ Խորհուրդը իր նոյն անդամներուն քննութեան արդիւնքէն տեղեկացաւ Թէ յիշեալ վարժարանի աշակերտներէն Զարմայր Գուլատեան անուն 11 տարեկան այդ տղան՝ որ արդէն երկու ամսոյ չափ շաբաթօրեայ բացակայած էր վարժարանէն, վարժարան յաճախած օրերը Թէեւ պատժոյ ենթարկուած է, սակայն տրուած պատիժը, նոյնիսկ ըստ յայտարարութեան հօրը, ո՛չ ծեծ եւ ոչ դաժանութեանց նկաւղին մէջ խոցարգելութիւն է, այլ ամէն վարժարաններու մէջ սովորական եղած երկվայեան արձակուրդէն վերջ արգելում։ Այսու ամենայնիւ Խորհուրդը հարկ համարեց կրկնակ ազդարարութիւնն ընել, ինչպէս Սամաթիոյ, նոյնպէս եւ բոլոր վարժարանաց տեսչութեանց, որպէս զի ստորոգիական կարգապահական միջոցները ուղղակի ուսուցչաց հսկողութեան տակ ի գործ դրուին։ Գասթեմահէի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գրիգորիս Վ. Պալագեան գրով մը տեղեկութիւն կու տար քաղաքին եւ շրջակայից վարժարաններուն վիճակին վրայ եւ կը ծանուցանէր Թէ քաղաքին մանչերու վարժարանը, ունենալով [illegible] իր պաշտօնին գիտակից [illegible] չորս պաշտօնաւոր անձերէ բաղկացեալ հոգաբարձութիւն մը, այս անգամ ալ [illegible] ուսեալ եւ փորձառու չորս տիկիններէ խնամակալութիւն մը կազմուած է աղջկանց վարժարանի հոգը վարելու եւ մանաւանդ ոյժ տալու համար աղջկանց ձեռագործներու ուսուցման։ Գրիգորիս Վ. կը յաւելու նաեւ Թէ մտադրուած է Նոր տարեշրջանին կոզմական կանոնագրի եւ կրթական յայտագրին հետեւողութեամբ նոր ծրագիր մը պատրաստել եւ գործադրել տեղական պայմաններուն համաձայն, ինչպէս նաեւ մանկանց համար եւս մանկապարտէզ մը հաստատել։ Խորհուրդը լսելէ ետք այս տեղեկութիւնները, իր գոհունակութիւնը յայտնեց Գասթեմահէի Պատր. Փոխանորդին, վարժարանի հոգաբարձութեան եւ տիկնանց խնամակալութեան, մանկանց բարւոք դաստիարակութեան ցոյց տուած հոգածութեանն համար։ Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ Նոռլը Դափսի եւ Սարքիսքէնի Մահալլէի վարժարանաց վերաբերեալ խնդիրներով, ինչպէս նաեւ ներկայացուած դասագրոց քննութեան վերաբերեալ տեղեկագրերով։

Տես չորրորդ երես Քարմէլ Օրէան Թոլի գինիի եւ գոնեաքի ծանուցումը։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 25 մարտ. — Ռուս կառավարութեան պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ սպայակոյտի պետ եւ թիկնապահ Սախարով ծովակալին անուանումը՝ իբրեւ պատերազմական նախարար։

ԹՈՔԻՕ. — Ռոյթէր կը ծանուցանէ Թէ Թոկօ ծովակալին մարտ 22 Թուական տեղեկագիրը, Փորթ-Արթուրի առջեւ կատարուած նաւային ճակատամարտին համար, նոր բան մը չի պարունակեր՝ բաղդատմամբ Ալեքսիէֆ ծովակալին տեղեկագրին։ Միայն սա պարագան կայ Թէ այդ ճակատամարտին մէջ ճափոնական նաւեր չեն վնասուած։

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Ռուսասէր եղբայրակցութեան յանձնաժողովը, քաղաքական եւ ուրիշ նշանաւոր անձնաւորութիւններէ բաղկացած, յայտարարութիւն մը հրատարակեց՝ հրաւիրելով Սերպերը՝ մտնել հինգ հարիւր հոգինոց կամաւորներու այն խումբին մէջ որ ռուսաճափոնական պատերազմին պիտի մասնակցի։

ԲԱՐԻԶ. — Երեսփ. Ժողովը գիշերուան նիստին մէջ ընդունեց՝ կրօնական միաբանութեանց հաստատութեանց փակման վերաբերեալ օրինագիծին երրորդ յօդուածը։ Յաջորդ յօդուածներուն համար փոփոխութիւններ առաջարկուեցան։ Ընդդիմադիրները վիճաբանութիւնները խափանեցին, մինչ գաղտնի քուէ պահանջելով։ Պ. Սարէնէք առաջարկեց որ երբ օրինագիծին գործադրութեան ծախքերը 26 միլիոն ֆր.ը անցնին, Պետութեան պատկանին։ Ժողովը 46ի դէմ 225 ձայնով մերժեց այդ առաջարկութիւնը։ Յետոյ նիստը դադրեցաւ կէս գիշերէն ետքը ժամ 3 40ին։

—Երեսփ. Ժողովը, այս առտու, վերսկսաւ վիճաբանիլ կրօնական միաբանութեանց ուսուցման իրաւունքը ջնջող օրինագիծին վրայ։ Միտքերը հանդարտ էին, Աջակողմը առժամապէս ետ կեցաւ վիճաբանութիւնները խափանելէ, զոր կ՚ընէր մինչ քուէ պահանջելով։ Արմատական Պ. Ռապիէ առաջարկեց ջնջել նոյն օրինագիծին 4էն 12 յօդուածները։ Նաեւ 1825ի օրէնքը գործադրել՝ կրօնական միաբանութեանց ինչքերուն կարգադրութեանը համար։ Խորհրդարանական յանձնաժողովը եւ նախարարութիւնը ընդունեցին Պ. Ռապիէի առաջարկութիւնը, որով վիճաբանութիւնները պիտի պարզուին ու երկար պիտի չտեւեն։

ԼՈՆՏՈՆ. — Թանձէրէն կը հեռագրեն Թայմզի Թէ Բէօլնիեր Զայքուեկի Թղթակից Պ. Կէնթէրի սպանութեան լուրը կը հաստատուի։

ՆԱՊՈԼԻ. — Վիլհէլմ կայսրը առաւօտ պտոյտ մը կատարեց Քաբրիի, Անքարրիի եւ Սօրրէնթէի մէջ։ Ամէն կողմ խիստ սիրալիր կերպով ընդունուեցաւ։

ԲԱՐԻԶ. — Հռոմէն առնուած լուրերու նայելով, Վատիկանի ֆրանսական դեսպանը, Պ. Տէլքասէէն ու Պ. Քոմպէն ստացած հրահանգներուն վրայ, Վատիկանի արտաքին գործոց նախարար Մէրրի տէլ Վալ կարտինալին յանձներ է բաւական բողոք մը՝ Պապին յարձակումներուն համար Ֆրանսական կառավարութեան դէմ՝ կարտինալներուն ուղղած իր վերջին բանախօսութեանը մէջ։

— Ֆրանսայի Ծերակոյտը եւ Երեսփ. Ժողովը ընդունեցին՝ Նախագահ Պ. Լուպէի Իտալիա ուղեւորելուն առթիւ ըլլալիք ծախքերուն վարկը, աջակողմին բողոքներուն հակառակ։

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Վերաքննիչ ատեանը որոշեց որ նախկին դատարանը ապրիլ 30ին նորէն դատէ Բեզբրոնէէվիչի գործը։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 25 մարտ. — Բեզերապուրկէն ու Լոնտոնէն տեղեկութիւն մը չկայ Ծայրագոյն Արեւելքի մասին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Սէուլէն կը հեռագրեն Թէ Բինկ-Եանկ համախմբուած ճափոնական զինուորներուն մէջ Թիֆօ ճարակած է։

—Չինու կառավարութիւնը որոշեր է պահպանել իր չէզոքութիւնը, առանց սակայն գոհացնելու Ռուսիոյ պահանջումները՝ Մանչուրիոյ սահմանագլուխին վրայ գտնուող չինական զինուորներու մասին։

— Պուէնոս-Այրէսէն կը հեռագրեն Թէ հրատարակուած վիճակագրութեան մը նայելով, Արժանթինի մէջ արմտիքներու բերքը անցեալ տարուանին նման եւ տնտական ալ լաւ է։

ԲԱՐԻԶ. — Պ. Պ. Քոմպի եւ Տէլքասէի կողմէ համախորհուրդ. տրուած հրահանգի մը վրայ Վատիկանի ֆրանսական դեսպան Պ. Նիզար Վատիկանի արտաքին գործոց Նախարարին յանձնեց Ֆրանսական կառավարութեան մէկ բողոքը, այն ճառին համար զոր Պապը անցեալ ուրբաթ արտասանեց կարտինալներու ժողովին մէջ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 12 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Ք. Ո.	86	13
Ամէնէն բարձր գին	»	86	28
Ամէնէն վար գին	»	86	9
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	115	—
Ամէնէն բարձր գին	»	115	62
Ամէնէն վար գին	»	115	—

ԲԱՑՈՒՄ 13 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Ք. Կ.	86	18
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	115	50
Շիրքէթի Խայրիէ		50	—
Օսմանիէ		—	—
Մէճիտ		—	—
Օսմ. Գանձա		—	—
Ցունական պանքա		436	—
Տէրքօզ		256	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	75
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	85
» ժուիսանս		1	00
» պարտաթուղթ		488	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		507	—
Թրանսվալ		91	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		269	—
» » » Բ		281	—
Լավրիօ		61	—
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	45
» պարտաթուղթ		529	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	05
Բարիզ » »	Ֆր.	22	82 1/2
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մար.	18	57
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	82

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Պոլ էմփէրիալ	»	90	10
Քրիմից	»	54	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	06
Մէճթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Ս. Ռ.	4	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 25 Մարտ

Անգլիական % Քոնսոլիտէ		86	—
Միացեալ պարտք բաց		78	50
Միացեալ պարտք գոց		78	25
Օսմանեան Գանձու-		12	37
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		41	50
» Մոնոփոլ		42	50
Պուլկարական 1888		89	—
Էժիբսիէն Ունիֆիէ		104	25
Ֆոմինիա		103	—
Թրանսվալ		3	43
Ալթըն երկաթուղի		15	—
Հեռանաւագիր		35	350

ԲԱՐԻԶ, 25 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %			95	72
Միացեալ պարտաթուղթ	բաց	Ղրշ.	79	60
	գոց	»	79	40
Օսմ. Կայս. Դրամատ.		Ֆր.	560	—
Օսմանիէ		»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի		»	116	75
Օսմ. Ծխախոտի		»	—	—
Օսմ. Ռէժի		»	351	—
Բիքոս Թիւրք 4 %		»	476	—
Քրէտի Լիոնէ զուգոնը կտրած			1079	—
Իտալական Ռանթ		»	101	55
Սպանիական արտաքին		»	84	95
Թրանսվալ		»	90	—
Ջէք Լոնտոնէ վրայ		»	25	145
Դ. [illegible]		»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 25 Մարտ

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	78	80
Ռումէլի երկաթուղի	»	128	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	275

ՊՐԻՒՍԷԼ, 25 Մարտ

Միացեալ պարտք	79	81
Ռումէլի երկաթուղի	117	—

ՔԱՈՒԼՄԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
362-364 ԲԵՐԱ ՇԻՏԱԿ ՃԱՄԲԱՆ 362-364
Ընդհանուր Լիքիտասիոն

Կիներու, աղջիկներու եւ տղաքներու յատուկ պատրաստ զգեստներու, ճերմակեղէններու եւ Թօհավիլէներու եւն.ի։
1904 ՓԵՏՐ. 24, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ
ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Ծախուելիք նիւթերուն մէջ կան, ֆանէլա, գուլպա, Թաշկինակ, միաօներ, փողկապեր, չապիկներ, Ֆիշուներ, բուրդէ եւ բէքէյէ անկողնի ծածկոցներ, սեղմիրաններ (քօրսէ) հովանոցներ, ձեռնոցներ, պայուսակներ, ծխատուփեր, սեղանի սպասներ, մատաբոյլամ, վարագոյր, գորգեր, ամէն տեսակ բամպակէ եւ բէքէյէ կերպասներ եւն,։

Մետաքսեղէն եւ բրդեղէն կտորներու ճախ եւ ընտիր մեծ մը կայ տրամադրելի, որ դրամագլխէն աւելի աժան գնով պիտի ծախուի։ 5—15

ՈՍԿԻ ՇՔԱԴՐԱՄ, ՓԱՐԻԶ 1900

Ընկերութիւն.. ՔԱՐՄԷԼ Օրիանթալ
ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ
ՌԻՇՕՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն
Վաւերացեալ կայսերական բժշկական ժողովոյ հաւանութեամբ

1903 յունուար 2ինար այցելեցինք Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ
ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ՔՈՒՑԻՉ ԵՆ
Բարիզի բժշկական ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷ, Պորտոյի գիտութեանց ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՅՈՆ, Համպուրկի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՔ, Ս. Բեդերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՕ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ. Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՍԻԹԻ ՖՐԱՆՍԷԶ Թիւ 145—147
Երիքերին եւ խցանի բաբախլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին
Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518.483.24 ֆրանք
Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք զուտկաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Միւչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։
579

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, աղաղուն, վատոյժ, հիւանդկոտ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թմպլիկ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն յաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորձառութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ոեւէ հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և չարունակեց աճիլ ու զօրանալ,

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարեկան հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. Հետեւաբար իր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնաբարթ փողոց Թ. 17
ՍԱՐԿՒՒԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։
9—26

COMP. RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerces
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդական երթեւեկութիւններ
Ցուլիս
Գշ. 9/22 Սէվաստօպոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապալուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 11/24 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 13/26 Մէթելին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամ 10ին միջօրէէն առաջ։ Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 14/27 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։ Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի,

Գիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի
La VELOUTINE
584
CHles FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Քր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Քր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Քր.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ
Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Համօբուլօ խան, 52—56։
Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ
745
Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ յարգի և գործունեայ գործակալներ կ'որոնուին։

SANTAL SALOLÉ LACROIX
ԳԱՅՍԻԼՆԵՐԸ
Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենայաւ [illegible] է։
վաճառատեղին՝ դեղարան Լագրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

ՉԷՅԹՈՒՏՍ ԲԱԹԷՆԹ
ԻՆՎԻՆՍԻՊԼ ՍԷՅՖ

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ՆԱԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹԻ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ
Ուղղուած Չէյթուտս Բաթէնթ Սէյֆ Ընկերութեան

Պարոններ,

Մեծ հաճոյքով ձեզ կը ծանուցանեմ թէ Օսմ. Կայս. Պանքայի մէջ հաստատուած ձեր դրամարկղի սենեակները կատարելապէս գոհ թողուցած են մեզ։ Կրնամ ըսել թէ այն ճարտարութիւնը որով հաստատուած են այդ դրամարկղի սենեակները, համապատասխանած են սեղանաւորական այդքան մեծ հաստատութեան մը պէտքերուն։

ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Ալալէմճի խան, Պոլիս

Հայթայթիչ Օսմ. Կայս. Պանքայի դրամարկղի սենեակներ կազմակերպող գործակալութիւններ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բերայի մէջ, մասնաճիւղեր Սքիւպի եւ Մանասթըրի մէջ։

ԵՈՍԹ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
ԲԱՐՁՐ. ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

Մեքենայի ամէնէն մեծ յանձնարարութիւնը որ եղած ըլլայ կառավարութեան մը, Ընկերութեան մը կամ անհատական Տան մը կողմէ, այն յանձնարարութիւնն է որ Եոսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի եղած ու Հնդկաստանի կառավարութեան յատկացուած է։ Երրորդ անգամ ըլլալով, Բրիտանական կառավարութիւնը 150 ՄԵՔԵՆԱՅԻ յանձնարարութիւն կու տայ Եոսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի, ինչ որ մինչեւ հիմա տրուած չէ ԲՆԱՒ։ Ասիկա անվիճելիօրէն ցոյց կու տայ թէ

Եոսթ գրելու լաւագոյն մեքենան է.
Արեւելքի համար Գործակալ
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Պոլիս, Ալալէմճի խան, Մէյտանճըգ փողոց։
43—52

ՌՈՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆ[illegible]
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու. համբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ. ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու առաջքէ խորտակուելու դէմ. ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆ.
Իր չխառնուած երթեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ազարեան խան Վօյվօտա, Ղալաթիա
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՐԻԷՋ
524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
[illegible] ՇՈԳԵՆԱՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ընդմէջ Հուլի և Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Հոգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալերթ	3607	Գոնկօ	2906	[illegible]	1693	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անձէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարթէլլօ	3709	[illegible]	1735
Արիոսթօ	2271	Գրիթօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մըսսինա	3557	Սիլվիօ	1193
[illegible]	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սէրոն	1200
Թորոնթօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրազիօ	3600	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Բրավօ	1076	[illegible]	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	419	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրունօ	841	[illegible]	904	Իտահօ	2354	Նէրօ	983	Թոպակօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	[illegible]	2464	[illegible]	5540	Օթէլլօ	1100	Թոլէտօ	1476
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	[illegible]	1030	[illegible]	4036	[illegible]	487
Գալիփսօ	1337	Էրաթօ	845	[illegible]	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	1429
Գամէօ	1244	[illegible]	954	[illegible]	2307	Փալէրմօ	1637	[illegible]	1914
Գաթօ	1094	[illegible]	1828	[illegible]	1700	Փալօ	510	Վոլօ	1289
[illegible]	2722	[illegible]	849	Լէօ	1053	[illegible]	2229	Ուիլբերֆօրս	1896
[illegible]	1831	[illegible]	4582	[illegible]	2272	[illegible]	1563	Զէնօ	1850
Գլիօ	2697	[illegible]	3060	Լէփանթօ	1643	Ռօլլօ	1613	[illegible]	1850
Գոլորատօ	4235	[illegible]	1343	Լօրէնցօ	3791	[illegible]	789		

Ընդհանուր վաճառքով Հուլէն Պոլիս հասած են
Ֆլորօ շոգենաւը, նաւապետ Պէլամի.
Սիբիօ շոգենաւը, » [illegible]
Ընդհանուր վաճառքով Հուլէն Պոլիս կը սպասուին.
Սիֆասօ շոգենաւը, ապրիլ 1ին.
Վասօֆօ շոգենաւը, » 9ին.
Ոլէֆրօ շոգենաւը, » 16ին.
Ֆլիօ շոգենաւը, » 25ին.
[illegible]
[illegible] Ղալաթիա.
377

Լ'ԻՒՐՊԷՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.
76 միլիոն ֆրանք
Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլթիէյի փողոց Թիւ 8 և 10
—o—
Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօրանտօ խան. Դրամատուն Ընկերութեան, [illegible] համար, Քրէտի Լիօնէ.

ՀԱԶԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ
ԽԱՅԾՂԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ. եւ որոնց համար այնքան չինծու գովեստներ կը կարդացուին։ Հագգը Էքրէմ խայծղանը սամ ու օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հազի, ցնցղատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնզայի եւ թոքախտի առաջին շրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ ղրուշ։
73—80

[illegible] ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
Մարտ 28 Իզմիրի, [illegible]
[illegible]
Մարտ 29 Իզմիրի, [illegible]
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիա ε 120 »
[illegible]
[illegible] 248 ֆրանք. Բ. կարգի
[illegible]
[illegible]
516
Առանձնատէր ՑԱՐԵՀ ԽՈՒՌՈՒԹԵԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (21)

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Զ.

ՕՐՕՐՈՑԻ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

—Այն տանն ո՞վ ըսաւ թէ ամուսինդ չէ դիմած այդ կնոջ, քանի որ այնքան պէտք կը զգայ դրամի, դիտել տուաւ Ֆրանսուազ։

—Վտանգ չկայ, պատասխանեց Մատլէն։ Ժան չի ճանչնար զայն... Անունը անգամ չի գիտեր...

Փոքրիկն Ալինի մայրը ցնցեց գլուխը եւ դառնութեամբ յարեց.

—Տիկին Կէբար, կը տարակուսիմ... Ես ձեզմէ աղէկ կը ճանչնամ աշխարհիկ կիները... Երբեմն հպարտութեան համար բարիք կը գործեն, բայց յաճախ իրենց եսասիրութեան ակունք կը կախեն եւ ամէնէն սրտայոյզ աղերսանքներուն հանդէպ խուլ կը մնան... պատրանք մի ունենաք։ Ինչպէս երգը կ'ըսէ, չքաւորները միայն ճշմարտապէս իրար կը սիրեն, եւ ծառայութիւն կը մատուցանեն իրարու, եթէ կարելի ըլլայ... օրինակի համար, ես կրնամ գումար մը փոխ տալ ձեզի։

—Տիկին Պօտուէն, շնորհակալ եմ ձեր առաջարկին համար, բայց...

—Ո՛հ, այդքան իբրարանցումի հարկ չկայ... Երբ հարստանաք, այդ գումարը կը վերադարձնէք ինծի... Տասնըհինգ ֆրանք կը դնեմ ձեր տրամադրութեան տակ։

—Աւա՜ղ։

—Ի հարկին, ձեզի համար աւելին յանձն կ'առնեմ...

—Ազնիւ տիկին Պօտուէնս, չորս հարիւր ֆրանք պէտք է ինծի, մրմնջեց Մատլէն ցաւագին շեշտով մը։

Ֆրանսուազ սարսռաց։

—Չո՛րս հարիւր ֆրանք մի, գոչեց։ Մարդդ շատ մախո՞ղ է եղեր։

Մատլէն սկսաւ արտասուել։ Չէր կրնար սրտին վրայ ծանրացող գաղտնիքը պահել։

Երկար ատենէ ի վեր, իր տառապանքներուն կը հանդուրժէր լուռ. խեղդուիլը կուգար։

Զգացած շփոթութենէն կարմրած, որոշեց գործաւորուհիին յայտնել իր տառապանքները։

—Գիտէք թէ դիմացի վիլլան կը վերաբերի այս [illegible] տիրոջ... օտարականներ կը վարձեն զայն ու Կէրար կը գանձէ վարձագինները։

—Այո՛, գիտեմ... յետո՞յ։

—Էհ ուրեմն, երէկ գանձեց չորս հարիւր ֆրանքը։ Բայց փոխանակ տիրոջը յանձնելու այդ գումարը, ինչպէս կ'ընէր սովորաբար, Անկիլէնի ծխարանին մէջ գրաւ բռնեց ու կորսնցուց։

—Ա՜հ, անպիտան։

—Ասկէ զատ, երկու հիանալի դափնեվարդեր ծախած էր տիկնոջ մը... Ատոր փոխարէն առած է քառասունհինգ ֆրանքն ալ, որ չորս հարիւր ֆրանքին քով գնաց։

—Ինչ անշահ մարդ է եղեր,

—Ինչ կ'ուզէք որ ընէ... կ'երեւայ թէ զինքը համոզած էին։

—Աղէ՜կ են ըրեր, չիտակը։

—Բարեկամներէն մէկը իրեն ըսեր է թէ կրնար ամէն ինչ վաստկիլ Ուխիէմարն ձիուն վրայ, քանի որ շահելու ամէն հաւանականութիւն ունէր ան։

—Ահա՛ չաղակրատութեանց հետեւանքը, յարեց գործաւորուհին, զայրացած։ Բայց ինչո՞ւ համար արգիլել չեղաք որ չխաղայ։

—Որովհետեւ այդ անշահ գործը ընելէ առաջ չխորհրդակցեցաւ ինծի... կը կարծէր որ երկու հազար ֆրանք պիտի շահէր առնուազն։

—Աղէկ վիճակի մը հասած էք, խեղճ Մատլէնս... խնայած գումար չունի՞ք բնաւ...

—Այո՛, ունէի, բայց թոքատապը գտաւ եւ ամէն ինչ հալեցաւ այդ անիծեալ ձիերուն վրայ գրաւ դնելով...

—Այնպէս որ երկու աչքերդ մնացին, արտասուելու համար։

—Ա՜հ, խնդութեանս կուգայ... Ֆրանսուազ. կը տեսնէք որ հարկ է վիլլային տիրոջ դրամը վճարել..

—Մանաւանդ որ անիկա կարող է ամուսինդ բանտարկել տալ... բացայայտ է թէ Ժան գողցած է այդ գումարը. ուրիշ բացատրութիւն չէ կարելի գործածել։

—Երբեք չպիտի հանդուրժեմ այդ բանին, ըսաւ Մատլէն վայրագ շեշտով մը։ Անձնասպան կ'ըլլամ։

—Ահ, սա այրերը, ինչ բարի պտուղ բաներ են, բացագանչեց Ֆրանսուազ... Միայն խեղճ Պօտուէնս էր որ մէկ սու չէր մսխեր... Շատ բարի ըլլալուն, շուտ մեկնեցաւ այս աշխարհէն. չարերն են որ կը մնան... Ահ, սիրտս կը մղկտի ձեզ, Մատլէն։

—Ցաւահառած եմ, յարեց Մատլէն։ Այդ պատճառաւ խորհեցայ [illegible] մօրը դիմում ընել...

—Մայ...րի՛կ, մայ...րի՛կ, ճռուողեց Իվօն, ձեռքերը իրարու զարնելով ուրախութեամբ։

Ֆրանսուազ յարեց.

—Իմ կարծիքս յայտնեցի այդ կիներուն վրայ... Մօտէն կը ճանչնամ զանոնք քանի որ կը շարունակեմ զգեստ կարել ամէն այն կիներուն, որոնք զիս ճանչցած են երբեմն իմ ծառայած նորաձեւութեան վաճառատան մէջ... Օրինակի համար, անոնցմէ մէկը, մանաւանդ, Լանժվիլ դերկոմսուհիին ամուսինը սիրուն, փափկազգած, բարեկիրթ անձ մըն է... Ամէն անգամ որ զիս տեսնէ, չի մոռնար առողջութիւնս հարցնելու քաղաքավարութեամբ... բայց կինը... Ա՛հ, ձգեցէք զայն... Կէրարը միլիոնատէր դառնալու վրայ եղող ձիուն ոտքին չորս պայտերն ալ չարժեր ան... Ամիս մը առաջ, խոստացած էի զգեստ մը յանձնել իրեն։ Զաւկիս՝ Ալինի մեռած ատենն էր. հարկ եղաւ պահ մը ընդհատել աշխատութիւնս, ինչ որ իրաւացի էր... Երկու օր ետ մնաց գործս... Եթէ իմանայիք հանած պոռչտուքը... Ա՛հ, թշուառական... Ի զուր պատասխանեցի. «Բայց տիկին, ձեր շրջազգեստը չկարելուս պատճառը սա է որ զաւկիս պատանքը կարեցի։» Կոպիտ ձայնով մը պատասխանեց ան. «Կ'ուզեմ որ ճշդապահ ըլլաս ինծի հետ։ Դրամ կը վճարեմ, հետեւաբար կ'ուզեմ որ ժամանակին յանձնես գործը...» Շատ տխուր էի, եւ մեծ պէտք ունէի դրամի, ուստի արտասուելով բաւականացայ ներողութիւն խնդրելու... Նոյն իսկ համարձակութիւն ունեցաւ սա խօսքը ըսելու. «Ի՛նչ որ է, ջանացէք ուրիշ անգամ չընել այդ բանը..» Տիկին Կէբար, կը կարծէ՞ք որ այդ կիները մեզի պէս սրտի ու հոգիի տէր ըլլան... Երբե՛ք։

—Բացառութիւններ կրնան գտնուիլ..

—Կարելի է։ Բայց կը վախնամ որ ձեր ուղեւորութիւնը ի զերեւ ելլէ... Աշխարհիկ կին մը շուտով չի համոզուիր... խեղճ բարեկամուհիս, դուք յուսախաբ պիտի ըլլաք։

—Այդ բանը մի ըսէք ինծի, հեծեծեց Մատլէն։

Իր խօսակցին դէմքին վրայ առաջ եկած վհատումը տեսնելով. գործաւորուհին խղճի խայթ զգաց։

—Մնաց որ, իրաւունք չունիմ վհատեցնելու ձեզ... փորձեցէք անգամ մը... բայց մի գոհանաք այդչափով եւ ուրիշ կողմ գլուխ զարկէք, ո՛րքան ալ դժուարին ըլլայ գործը։

—Նամակ մը գրած եմ, այն պարագային երբ հոն չգայ այդ կինը... Աւելի դիւրին է գրով խոստովանիլը։

—Յուսամ թէ նպաստաւոր պատասխան մը պիտի առնէք։

Ֆրանսուազ աչք մը նետեց ժամացոյցին վրայ։

Ժրաջան գործաւորուհին չէր կրնար աւելի ուշանալ։

(Շարունակելի)